

Skapade konst mot tunnelbygge

KULTUR. Nu blir också konsten vapen i striden om ett tunnelbygge till Föglö. **Kari Niskanen** visade i går, på bilfria dagen; ett konstverk där han klart tar ställning mot ett tunnelbygge. Agenda 21 är uppdragsgivare.

SIDAN 8

Ovanligt rättsfall kring falsk check

Åtalad: Jag blev lurad av nätbedragare

NYHETER. I går hölls rättegången mot en man som enligt åklagaren hade försökt lösa in en förfalskad check på 32.000 euro i Ålandsbanken i juli 2005.

Mannen nekar till brott och säger att han blivit lurad av internetbedragare som skickat checken och att han lämnade den till banken

för att få äktheten kontrollerad, inte för att lura banken att betala ut pengarna åt honom.

När den visade sig vara falsk gjorde banken en brottsanmälan, vilket förvånade honom.

Domen kommer om två veckor.

SIDAN 3

Stor musselodling utreds

NYHETER. Tidigare fiskodlaren och biologen **Torbjörn Engman** i Kumlinge har fått i uppdrag av landskapsregeringen att ta reda på möjligheterna att starta en storskalig blåmusselodling med produktion på omkring

100 ton per år i den åländska skärgården.

–I förlängningen kan det bli flera stora musselodlingar på Åland, säger han om det tredelade projektet som har inletts i dagarna och som stöds till 50 procent av EU.

SIDAN 4

Vila för både kropp och själ

TEMA. Allt fler människor har börjat meditera, också inom kyrkan. Det är inget hokus pokus, utan helt enkelt ett sätt att nå lugn och avspänning för kropp och själ.

Om man mediterar regelbundet märker man förändringen, säger prästen och meditationsledaren **Kent Danielsson**. Han är glad att man i Mariehamn kan meditera i kyrkan, framför altaret och jämför det med den förlorade sonens återkomst.

SIDORNA 10-12

Att sitta ner hos sig själv. Nya Ålands reporter Katarina Gäddnäs provar meditationskudden tillsammans med prästen och meditationsledaren Kent Danielsson i Sankt Görans kyrka.

Foto: JONAS EDSVIK

Viktigt möte utan två givna spelare

SPORT. Knappt har IFK Mariehamn hunnit återhämta sig från segermatchen mot Lahti hemma i söndags innan det är dags att ta sig an Haka på bortaplan i kväll. Och de tvingas göra det utan två av sina mest tongivande spelare eftersom både **Sasha Anttilainen** och **Paulus Arajuuri** är avstängda.

Men IFK:s tränare **Pekka Lyyski** är långt ifrån bekymrad och ser flera möjliga alternativ att spela med.

SIDAN 14

USA-ambassadören på Ålandsbesök

NYHETER. Igår kom USA:s nyligen tillsatta ambassadör i Finland, **Bruce J. Oreck**, till Åland. Under sitt besök talade han varmt om vindkraft, hur världens länder bör lagra solenergi under sommarmånaderna för vinterns energibehov, och om Åland som demilitariserad zon.

SIDAN 4

Tunnelprat på bilfria dagen

NYHETER. Tunnelmotsståndare, ministrar och tunnelutredare samlades igår kväll på Alandica för att diskutera Föglötunneln. Ett trettiotal personer kom för att lyssna och delta i debatten som leddes av **Christian Pleijel**.

SIDAN 5

Fixar skadad fasad. Carl-Johan Gestranus leder arbetet med att rusta upp fasaden på vattentornet på Badhusberget. För att efterlikna färgen på det gamla teglet kommer tornet att målas i en ljus gulröd nyans. I bakgrunden jobbar Tarmo Tasa och Arles Uukivi.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Nu putsas det på vattentornet

NYHETER. Sedan två veckor pågår reparationserna av fasaden på vattentornet på Badhusberget i Mariehamn. Skadat tegel har bytts ut och täcks av puts. Slutligen målas tornet med ädelputs i en gulröd nyans.

Det var i februari som Ålands vatten ab stängde av området kring vattentornet. Fasadteglet höll på att vittra sönder och föll

ner på marken i stora bitar.

–Allt material har sin tid och det här är ett ställe som är utsatt för väder och vind. En oputsad tegelvägg har en benägenhet att börja läcka med tiden, berättar **Carl-Johan Gestranus**, arbetsledare och ägare till firman Probuilders Scandinavia.

SIDAN 13

familjen 7

Syster **Marianna** har varit i Mariehamn och berättat om Moder Teresasystrens arbete.

familjen 7

Via folkmusiken kom jubilarer **Christina Nukala-Pengel** in i det åländska samhället på allvar.

folk 20

Malin Jansson gör sig redo för dagens klipp.

åland 24 ikväll

Sportmagasinet kollar Jomala IK och Hammarlands IK som laddar inför helgens fotbollsderby.

VI HAR ÖPPET-NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19. **Lördag Söndag 11-16**

tel. 17 570 fax 17 581 Lövuuddsvägen, Möckelö (vid flygfältsrondellen)

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

”Korna dör eftersom det inte finns något gräs för dem att beta. Människorna lider. Det är värre än vad det någonsin varit tidigare under mina år i landet.

GOTTFRID STENROOS OM SVÄLTEN I RIFT VALLEY I TANZANIA.

Stor svältkris plågar nu Afrika

Akut kris. Gottfrid Stenroos gör ett nytt försök att få loss pengar från Åland för de nödlidande människorna i Tanzania. För ett par år sedan räckte 15 euro till en hundrakilossäck majs, nu är priset över 20 euro och det stiger i takt med att lagren sinar.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Gottfrid Stenroos: Majsen dyrare än någonsin och priset stiger

–Vi behöver pengar snabbt för att kunna hjälpa åtminstone dem vi hjälpt hittills. Det här är inget mindre än kris och katastrof, säger Gottfrid Stenroos över telefonen från Rift Valley i Tanzania där människorna svälter.

dem att beta. Människorna lider. Det är värre än vad det någonsin varit tidigare under mina år i landet, säger Gottfrid Stenroos som i den åländska församlingen Ordets namn samlat in pengar för att köpa majs till de värst drabbade i byarna i dalen.

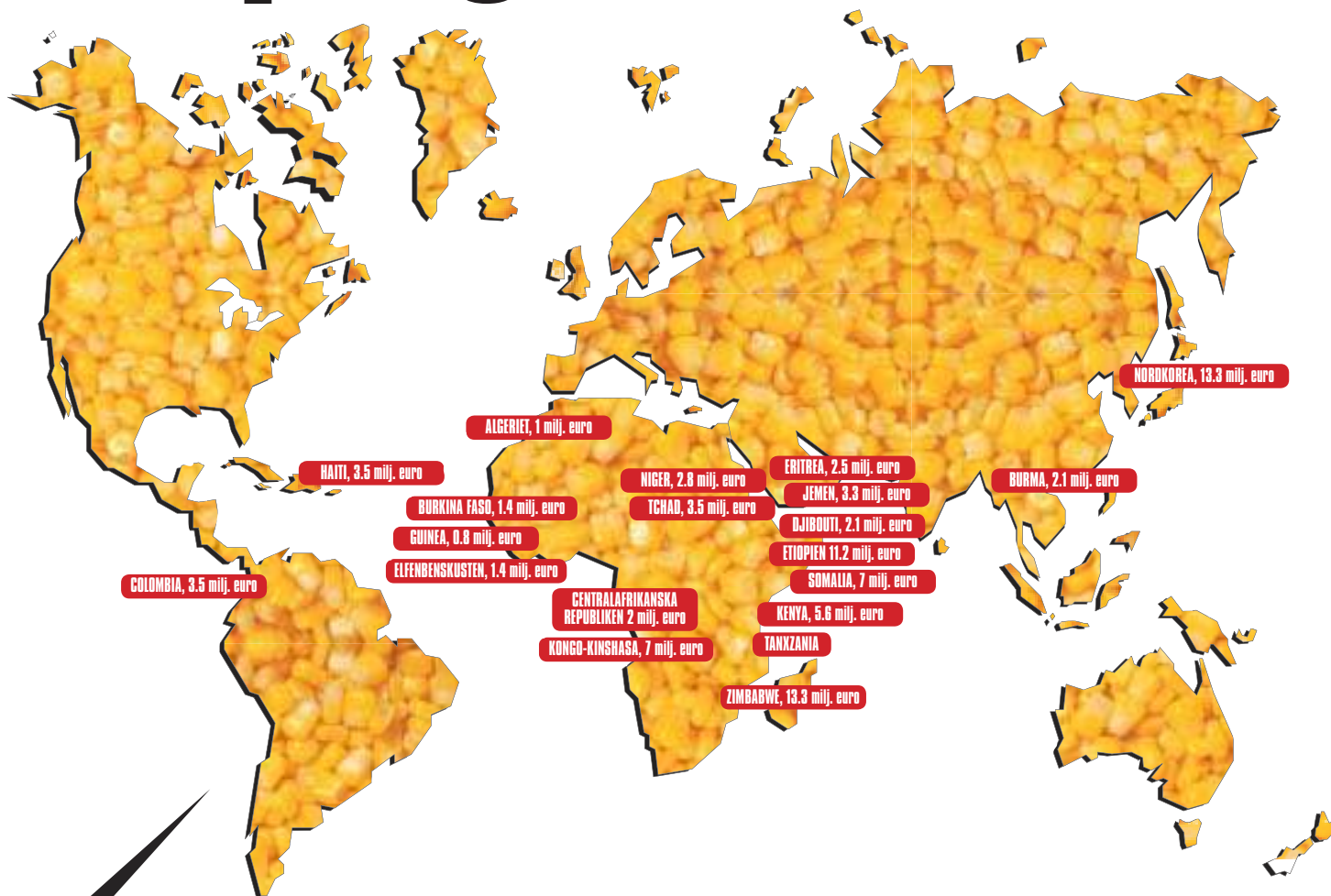
Pengar snabbt

Priset på majs är redan skyhögt och det blir allt högre ju mindre det finns. De som har pengar köper dessutom upp majsäckarna för att lagra dem i väntan på ytterligare prisstegringar.

Därför behövs åländska pengar snabbt, förklarar han. –Vi borde köpa ett par tu-

Många åkrar i Tanzania – och i andra länder i Afrika – har förblivit osådda. Sju år i rad har torkan slagit till, och den första skörden som teoretiskt kan väntas kommer först i juni nästa år. Det har lett till massiv svält i många av länderna.

–Korna dör eftersom det inte finns något gräs för

För lite pengar. I många länder i världen – främst Afrika – svälter människorna, men de privata donationerna från de rika länderna till FN:s hjälpfonder har sinat i finanskrisens spår. Kartan visar att många länder har fått en del pengar från FN:s katastroffond CERF, men medlen har inte räckt till på långt när. Av de 4,6 miljarder euro som behövs i år har bara 1,75 miljarder euro kommit in.

Källa: Hbl/WFP, CERF, DPA, FN, BBC). Grafik: MONICA FOGELSTRÖM

sen säckar minst för att ha i lager så att vi kan dela ut bland de människor vi åtagit oss att hjälpa.

Lite pengar hittills

”Jag vet inte vad jag ska göra.

Det är tufft när man inte kan hjälpa människor som ber om hjälp”, säger han.

–De pengar som kommit in hittills har inte räckt till fler än 350 säckar majs. Vi skulle behöva dela ut en

omgång på tusen säckar om ett par veckor för att människorna ska klara sig.

Gottfrid Stenroos stannar i Tanzania fram till december.

Kontonumret för den som

eventuellt vill ge pengar är 203218-21939. Märk inbetalningen ”Majs”.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Fler än en miljard hungriga

I år överskrider antalet hungriga i världen en miljard, 1.000.000.000 människor. FN kan inte på långa vägar hjälpa dem som svälter.

–Vi tvingas göra helt omöjliga val när vi ska avgöra vem vi ger mathjälp åt, berättar taleskvinnan **Caroline Hur-**

ford på världslivsmedelsorganisationen WFP:s Londonkontor enligt söndagens Hufvudstadsbladet.

Donationerna sinar

Donationerna sinar i finanskrisens spår samtidigt som den långvariga torkan leder till svält i främst stora delar av Afrika.

Enligt taleskvinnan ligger organisationen tre miljarder dollar under det man räknat med att få in och som behövs för att livnära de 108 värst drabbade miljonerna människor.

Hon hoppas att världens ledare, som träffas på G20-möte i USA den här veckan, ska ta ställning mot svält.

–Ledarna för den utvecklade världen borde ställa sig upp och säga: Inte ett enda barn får dö medan vi har ansvaret. Resurserna finns för att vinna kampen. Det handlar om politisk vilja, säger hon enligt Hbl och ger ett exempel:

0,6 procent av de miljarder dollar som använts i år för att rädda det finansiella systemet skulle räcka för att de till att världens hungrande får mat i år.

Risken är enligt taleskvinnan att hungern leder till instabilitet i många länder när folk tvingas lämna sina hem i jakt på mat och en bättre tillvaro.

FN:s katastroffond

Nyligen bad FN om 23 miljarder dollar för att hjälpa de nödställda flyktingarna i Jemen, men donationerna har uteblivit.

I stället har FN-organisationernas katastroffond

skjutit till en del av pengarna.

På FN:s byrå för koordinering av den humanitära hjälpen uppger man enligt Hbl att läget inte ännu är akut, trots att bara cirka 60 procent av värdandena om hjälp lett till resultat. 100 procent har hittills nåts bara en gång, vid tsunamin 2004.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

tak
ALLT MELLAN
golvet

BÅREBO®

Halogenarmatur
med stativ och sladd
150 W **9,80**
500 W **12,-**

Halogenarmatur
med 2,2 meters
teleskopstativ
..... **23,50**

Arbetsbelysning
lågenergi 2*18 W
med 5 m gummikabel och uttag
på baksidan
..... **50,50**

Arbetsbelysning 72 W lågenergi. Godkänd för utomhusbruk - IP54. Slagtålig och kraftig design lämpad för byggarbetsplatser och verkstäder.
Med 5 meter oljebeständig gummikabel **77,-**

Arbetsbelysning
38 W lågenergi - IP44
i kraftig och slagtålig
design lämplig för
byggarbetsplatser
och verkstäder
..... **41,50**

BYGGVARHUSET
BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VERKTYG
TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18,
TORS. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvarhuset.ax

Även stort sortiment av: ficklampor, pannlampor, glödlampor, lågenergilampor samt övrigt elmaterial

NERA ÖPPET! VARDAGAR 7-18, TORSDAGAR 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRDAGAR 9-15

Jippii, rekord igen.
Elsa och Isak Andersson hade roligt i halmen på Södergårds i Långbergsöda.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Besöksrekord igen för skördefest

■ Det blev återigen ett besöksrekord för skördefesten. Sammanlagt räknades 43.000 besök under gårdarnas öppna dagar, vilket var en kraftig ökning jämfört med året före då man räknade till 34.500 besök.

–Det här är ett evenemang som ligger helt i tiden. Folk bryr sig mer om vad de äter. De vill handla närproducerat och samtidigt får de en chans att träffa producenten, säger evenemangets koordinator **Lena Brenner** till Åland 24.

I fjol räknade man att besökarna i genomsnitt besökte fem gårdar. Om så är fallet även i år besökte 8.600 personer Öppna gårdar.

–Vi har lite marknadsföring utanför Åland, men framför allt verkar det som om folk pratar om skördefesten på Åland och får information på det viset. Vi har tydligen fått ett väldigt gott rykte, säger Lena Brenner.

Hur mycket kan skördefesten växa?

–Det är väl egentligen transporterna till Åland och övernattningskapaciteten som sätter gränsen. Samtidigt är skördefesten känd för den familjära stämningen och blir det för stort är det svårt att behålla den där mysfaktorn. Men kommer vi upp i 20.000 besökare på Öppna gårdar och skördemarknaden tillsammans är vi nog nöjda.

Omkring 6000 personer besökte i år skördemarknaden på naturbruksskolan. (lb)

Stilla. Under de kommande dagarna kommer Båtskärs vindkraftverk att stå stilla.

Foto: JONAS EDSVIK

Båtskärmöllorna står still

■ Båtskärs vindkraftverk stoppades igår morse på grund av arbete vid huvudtransformatorn, det berättar Ålands Vindenergi/ Leovind i ett pressmeddelande.

Arbetet beräknas pågå 2-3 dagar. (ab)

Försökte lösa in falsk check eller lurades av nätskojare?

Dom om två veckor i ovanligt rättsfall

Försökte mannen lösa in en falsk check på 32.000 euro i Ålandsbankens citykontor – eller ville han bara att banken skulle kolla om checken var riktig och att han blivit lurad av nätskojare?

Det ska tingsrätten nu ta ställning till.

I går hölls huvudförhandlingen i målet som hunnit få ganska många år på nacken. Händelsen inträffade i slutet av juli 2005 och i april i år lämnades åklagarens stämningensansökan in till tingsrätten.

I stämningensansökan åtalas mannen för grovt betalningsmedelsbedrägeri, men för några dagar sedan ändrades den till enbart grovt försök – mannen fick aldrig några pengar eftersom det uppdagades att checken var förfalskad.

Å andra sidan lämnade mannen in checken till banken med syftet att få en avsevärd ekonomisk vinning, något som enligt åklagaren också är straffbart.

Själv offer?

Mannen nekade till brott och menade att det hela var ett stort missförstånd i en lång räckta händelser där han själv var offer för internetbedrägere. Godtrogen och naiv, ja, men ingen bedragare, var hans version.

Så här berättade han:

Ett par månader före händelsen kontaktades han av två namngivna personer som uppgav att de fått hans kontaktuppgifter via sydafrikanska handelskammaren. De behövde investera en enorm summa pengar och ville anlita mannen som konsult.

Mannen inledde då en

Polisanmälan. Ålandsbanken gjorde brottanmälan efter att ha fått in en förfalskad check på 32.000 euro. I går, drygt fyra år senare, hölls rättegången i Ålands tingsrätt.

Arkivfoto: MALIN SVEGEMO

mejlkorrespondens där han sa sig ta konsultuppdraget.

Fick check

Personerna ville snabbt ha en mindre summa pengar av mannen som vägrade betala innan han själv fått tackning för sina konsultkostnader. Det var då han fick checken och tog den till banken där han varit kund sedan början av 1970-talet.

På grund av att den ordinarie personalen, som känner honom, var på semester så blev det hela polisanmält

till hans stora förvåning, löd hans version.

–Hans tanke var aldrig att lura banken, bara att få veta om den var förfalskad, sa hans biträde **Lena Laitinen**.

Bremen-rapport

Som bevis lämnade hon in en rapport som polismyndigheten i Bremen, Tyskland, gjort och där en viss person spårats upp, men inte påträffats, som kunde kopplas till bedrägerier av den här arten.

–Förfarandet är likartat i

många fall. Falska checker utställda i Irland, Storbritannien och Frankrike skickas till godtrogna personer utomlands.

Efter att ”skurkarna” fått veta att checken lämnats till banken för kontroll blev de allt mer angelägna om att snabbt få sin andel av pengarna. Mannen bad då per e-mejl den ene av dem att ta kontakt med banken på Irland eftersom det var den bankens sak att kontrollera att checken var äkta, något som enligt biträdet ytterligare understryker hur godtrogen han varit.

Hon lämnade också in kopia på de råd som ges på nätet för att förebygga bedrägerier av den här sorten – det vill säga att ta kontakt med sin bank.

–Det gjorde han också. Men det han inte visste var att man kan bli polisanmäld och ställd inför rätta.

Centralkriminalpolisen har haft ansvar för förundersökningen. Domen kommer om ett par veckor.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Ålandsbanken stänger kontor i Gottby

Ålandsbanken stänger sitt kontor i Gottby den 16 oktober.

Orsaken till stängningen uppges vara att kundbesöken minskat efter att butiken stängde samt att fler kunder använder andra kontor och tjänster.

”Stängningen föranleder inga personalneddragningar, kontorschef **Pamela Westerlund** fortsätter vid vårt kontor i Jomala, Kyrkoby.” skriver Ålandsbanken i ett pressmeddelande.

Samtidigt kommer öppettiderna för kontoret i Kyrkoby att utökas från och med vecka 43, och blir då måndag-fredag klockan 9.30-16.15.

Tråkigt att stänga

Sektorchef **Dan-Erik Woivalin** kommenterar stängningen såhär:

Snart helt tomt. I höst försvinner även bankkontoret ur det gamla butikshuset i Jomala Gottby. Livsmedelsbutiken stängde 2007 och det medförde att även banken fick färre kunder. Bilden är från hösten 2008, då butiken skyltar ännu fanns kvar.

Foto: STEFAN ÖHBERG

”Det är alltid tråkigt att behöva stänga kontor men tyvärr har kundbesöken på kontoret minskat i sådan omfattning att det inte längre är ekonomiskt försvarbart att ha kontoret kvar”

Kontoret i Gottby invigdes år 1951. Förutom kontoret i Jomala, Gottby har Ålandsbanken ett kontor i Jomala, Kyrkoby samt fyra i Mariehamn och ytterligare 14 kontor runt om på Åland. (ab)

Lapp på dörren. Ålandsbankens bankkontor i Godby har utsatts för skadegörelse och höll därför stängt några timmar i går.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Skadegörelse vid bankkontor i Godby

■ Ålandsbankens kontor i Godby centrum har drabbats av skadegörelse, rapporterar Ålands radio.

Ätminstone ett fönster i dörren till banken ska ha

slagits sönder någon gång under natten mellan måndag och tisdag. Bankkontoret höll stängt i går under förmiddagen på grund av händelsen. (ab)

Musselodling i miljös tjänst

Målet med det nya projektet är stora odlingar i åländska vatten

Ett stort, tredelat projekt kring odling av blåmusslor i den åländska skärgården har startats i dagarna.

Huvudman är landskapsregeringens miljöbyrå och hälften av finansieringen sker via EU.

Målet är att utreda möjligheterna för musselodling i stor skala i åländska vatten, uttryckligen i miljös tjänst.

Frågan är: Kan musselodling vara ett sätt att ta upp fosfor och kväve ur vattnet via plankton, det vill säga musslornas föda, och minska övergödningen i och med att musslorna sedan skördas?

Ska utredas

Utredare för det första steget, som pågår fram till mitten av december, är tidigare fiskodlaren och biologen **Torbjörn Engman** i Kumlinge. I det första steget ska en fullskalig musselodling på cirka 100 tons produktion projekteras och budgeteras. Han ska dessutom reda ut hur de skördade musslorna kan användas.

–Förra hösten avslutade jag min lilla försöksodling med 3-4 ton blåmusslor och skrev slutrapport. Försöket visade att det går väldigt bra att odla musslor i åländska vatten, berättar han.

Med EU-stöd

Det nya projektet är en fortsättning – med den skillnaden att landskapsregeringen nu är delaktig. Arbetet görs i samarbete med Ålands fiskodlarförening och Pro Agria/Ålands hushållningssällskap.

Finansieringen sker med strukturstöd från Europeiska fiskerifonden (50 procent) och landskapsregeringen (50 procent). Projektet drivs i nära samarbete med Kristinebergs marina forskningscentrum som nyligen anlagt en stor musselodling i Kalmar sund.

Små reningsverk

Ännu kan utredaren inte säga ungefär vad en 100 tons mus-

För miljön. Blåmusslor finns redan i Östersjön, de går bra att odla i åländska vatten och de jobbar bra i miljös tjänst. Utredaren Torbjörn Engmans pilotprojekt kan få en uppföljare i storformat. Arkivfoto: STEFAN ÖHBÉRG/ERKKI SANTAMALA

Filtrerar. Blåmusslorna är mästare på att filtrera bort fosfor och kväve ur havet. Varje mussla filtrerar upp till 5 liter vatten per timme. Allt Östersjöns vatten filtreras varje år genom de vilt levande blåmusslorna!

selodling skulle kosta att anlägga.

–Nej. Det är för tidigt att säga.

Om den stora försöksodlingen går bra blir det tredje steget att anlägga fler storska-

liga musselodlingar på Åland.

Torbjörn Engman berättar att syftet i grunden är att vattenmiljön ska gynnas av de små reningsverk som musslorna egentligen är.

–Men för att miljöeffekten

ska bli bestående kan ju inte musslorna bara läggas på land. Man måste kunna använda dem på något vettigt sätt. Och möjligheterna är både många och spännande!

Föda för många

Musslorna kan malas till hönsfoder, av EU klassat som ekologiskt. I Norge har försök gjorts med musselmjöl i stället för fiskmjöl som föda för odlad lax, och på det sättet sparas de globala fiskbestånden från utfiskning.

Dessutom, avslöjar han, har en fiskförädlingsfabrik visat intresse för att utveckla musselpasta av köttet som på så sätt kan bli människoföda.

–Musslorna är en enorm naturresurs i Östersjön som bara väntar på att utnyttjas, naturligtvis inom ekosystemets ramar.

Miljölagstiftning

Lokalt, i vattnet under odlingen, blir det ändå miljöpåverkan eftersom musslor ju

är djur. Den åländska vattenlagstiftningen saknar stadganden om musselodlingar, och det blir nu Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets sak att fundera på om miljökonsekvensbedömning behövs för den storskaliga odlingen.

–ÅMHM har sagt att man kan ge svar inom några veckor.

Odlingarna beräknas tillsammans producera 200-400 ton musslor. Nästa höst kommer musslorna skördas och malas till musselmjöl för att användas till en utveckling av en testlinje med musslor från ostkusten som hönsfoder.

De två försöksodlingarna i Kalmar sund, med en årsproduktion på 200-400 ton musslor, beräknas ta bort 1-2 ton kväve per hektar och säsong – mer än fyra gånger större reningseffekt än hos en lika stor våtmark.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Sju vill bli infochef

■Sammanlagt sju personer har sökt den nya tjänsten som landskaps kommunikationschef, där ansökningstiden gick ut i måndags. Samtliga sökanden är:

■**Jan-Erik Berglund**, Mariehamn.

■**Tom Eckerman**, Mariehamn.

■**Anna Eklund**, Stockholm.

■**Björn Häggblom**, Mariehamn. I dag projektanställd som förvaltningsassistent vid landskapsregeringen.

■**Clary Johansson**, Mariehamn.

■**Jenny Pettersson**, Mariehamn.

■**René Söderman**, Esbo.

Behörighetskrav för tjänsten är examen vid universitet eller högskola som motsvarar minst fyra års heltidsstudier, alternativt journalistexamen.

Ny kommunikationschef tillträder 1 oktober eller enligt överenskommelse. (cl)

Ny ansvarig för medling

■**Heidi Öst** är ny medlingsansvarig samt forskare för Ålands fredsinstitut. Hon ansvarar för medlingsverksamheten som i dag är en kostnadsfri service som erbjuder parter i brottmål eller vissa tvister.

Öst har en politices magisterexamen i mänskliga rättigheter från Åbo akademi och en politices kandidatexamen i global politik från Keele University i England. Hon har tidigare arbetat som byråsekreterare vid Ålands tingsrätt.

Tidigare innehades medlingstjänsten av **Wille Valve**, i dag specialmedarbetare till Europaparlamentarikern **Carl Haglund**. (ak)

Fredsdirektör i bok om folkrätt

■**Sia Spiliopoulou Åkermark**, docent i folkrätt och Ålands fredsinstituts direktör, är en av fyra skribenter bakom en ny svensk lärobok i folkrätt, utgiven av Norstedts juridik.

Boken heter ”En bok i folkrätt”. Den är tänkt att användas som en introducerande bok i ämnet och vänder sig till såväl studenter som yrkesverksamma, berättar fredsinstitutet i ett pressmeddelande.

Spiliopoulou Åkermarks bidrag omfattar kapitel om jurisdiktion, statsansvar, immunitet, internationell ekonomisk rätt samt fredlig lösning av tvister. (ak)

Vikingfärjor på service

■Observanta hamnbesökare noterade i går att vissa av Viking Lines färjor inte anlöpte Mariehamn. Det beror på att Isabella och Amorella, som båda trafikerar Åbo-Åland-Stockholm, är på planerad höstservice just nu.

Enligt Viking Lines hemsida ska Isabella åter vara i trafik från och med 21-avgången från Åbo på torsdag, 24 september.

Amorella planeras vara åter i trafik från och med 8.45-avgången från Åbo på fredag, 25 september. (ab)

Fällde träd utan lov

■En delägare till ett område i Saltvik har polisanmält en person för att ha fällt sex träd på området utan lov. Träden ska ha fällt någon gång mellan den 14 och 21 september. (cl)

Obamas ambassadör gillar vindkraft

Ta tillvara på vindkraften! Det rådet ger USA:s Finlandsambassadör Bruce J. Oreck, som under två dagar gästar Åland.

Tillsammans med sin fru Cody Douglas Oreck talade han om Åland som föredöme både när det gäller naturen som frihet.

Bruce J. Oreck landade i Finland den 26 augusti tillsammans med sin fru Cody Douglas Oreck. Den 10 september tillträdde han som USA:s nya Finlandsambassadör – alltså tillsatt av president **Barack Obama** – och igår steg han och Cody på åländsk mark för första gången.

Det var Ålands emigrantinstitut som bjudit in dem att närvara under vernissagen för utställningen Åland–America i Ålands museum. I samband med det inbjöd även talman **Roger Nordlund** (C) ambas-

sadören att besöka lagtinget, där presskonferensen hölls.

Lagra energi

Ålands fantastiska landskap hänför paret, och diskussionerna med talmannen kretsade mycket kring just naturen och dess resurser.

Bruce Oreck talar varmt om utvecklandet och användandet av vindkraften.

–På Åland och här i Norden finns den möjligheten. Den bör tas tillvara på, säger han.

Samtidigt talar Bruce Oreck för att solenergin bör lagras under sommarmånaderna för att tillgodose resterande delar av året då solen inte lyser lika skarpt. Vi måste identifiera och utveckla det nya systemet, säger han.

–Framtiden är inget man snubblar in i utan vi designar den själva och vi behöver alla samarbeta och ta del

av varandras kunskaper för att göra större skillnad.

–Den här väldigt unika och vackra naturen blir en magnet för hopp, säger Oreck.

Stormakt

Åland som demilitariserad zon kan fungera som ett gott exempel för omvärlden.

–Det visar hur framgångsrikt, hälsosamt och vitaliserat ett fredligt samhälle kan vara. Ni ärver det och tar det på ett sätt för givet.

Härnäst står USA inför en väldig omdaning av sitt politiska system i och med den sjukvårdsreform som är på kommando.

–Det behövs tålmod, men den kommer.

Som enda stormakt i dag, hur länge kommer USA fortsätta vara det – om man kan säga att så fortfarande är fallet vill säga?

–Det beror på hur man ser

Firar. Det är min frus födelsedag i dag och hennes önskan var att få komma hit, berättade USA:s Finlandsambassadör Bruce J. Oreck. Foto: JONAS EDSVIK

det. Talar vi militärt eller intellektuellt avancerat? USA har fortfarande en stark militär och är intellektuellt framgångsrikt. Det gäller att inte undervärdera oss. Vi har en tradition att konfrontera problem och ta risker.

–Det är en rad misslyckan-

den som gjort att vi kommit framåt. Vi är inte rädda för att misslyckas, säger Oreck.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Tunneln i fokus på bilfri dag

Under gårdagens debatt om Föglötunneln fick panelen i uppdrag att lyfta fram både för- och nackdelar med projektet. Miljöminister Katrin Sjögren (Lib) passade med glimten i ögat på att dryfta en av sina farhågor.

–Vem vill köra ner i ett sorkhål?

Ett trettiotal personer kom till Alandica för att lyssna och delta i debatten som leddes av Christian Pleijel.

I panelen satt tunnelutredaren Otto Hoijar, tunnelmotståndaren Jerker Örjans, lagtingsledamot Johan Ehn (FS), stadsdirektör Bjarne Pettersson, trafikminister Veronica Thörnroos (C), lagtingsledamoten och Föglöbon Torsten Sundblom (Lib) och miljöminister Katrin Sjögren (Lib).

Istället för att stenhårt gå in och argumentera för sina åsikter fick deltagarna låtsas ha på sig olikfärgade hattar. Svart hatt var pessimistens, gul optimistens och så vidare.

–De kan vara trygga i att de snart kan sätta på sig den hatt de vill ha, sade Christian Pleijel inledningsvis.

Först ombads panelen komma med fakta.

–Vad vet vi idag? frågar Pleijel.

Dyr trafik

Katrin Sjögren konstaterade att skärgårdstrafiken är väldigt dyr medan Johan Ehn lyfte fram att en tunnel skulle förkorta restiden till staden.

–Projektet blir försenat då landskapsregeringen inte klarat av att kommunicera med markägarna, sade Veronica Thörnroos.

Jerker Örjans menar att

I hetluften. I går ordnades en debatt på Alandica på temat "Tunnelseende". Istället för att rakt av argumentera för sina åsikter ombads deltagarna försöka se både för- och nackdelar samt skilja på kända fakta och spekulationer. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

det är ett faktum att tunnlar under vattenytan är svåra att kostnadskalkylera.

–Man kan inte förutse svårigheterna.

Större frihet

Sedan ombads deltagarna ta på sig den imaginära, positiva hatten.

–Ta fasta på vad tunneln kan ge, uppmanade Christian Pleijel.

Veronica Thörnroos var snabb med att begära ordet.

–Om man får raljera lite: frihet att inte behöva passa

färjor och turlistor som styrs av landskapsregeringens humör.

En tunnel skulle ge skärgården styrka att växa på egen kraft, tror Johan Ehn medan Bjarne Pettersson lyfter fram att färjpasset till fastlandet skulle bli kortare.

–Det positiva med tunnelprojektet är att det sätter fokus på miljön, den existerande sjötrafiken och på skärgårdens existensberättigande, tycker Jerker Örjans.

I publiken satt tunnelmotståndaren Daniel Wikblom.

Hans kommentar fick de flesta i salen att dra på smilbanden:

–Jag har aldrig sett sydöstra Lemland mer enade, det är väl en positiv sak.

Stort motstånd

När panelen fick den svarta, pessimistiska hatten på sig lyftes farhågor kring ekonomin och avsaknaden av en investeringsplan fram av bland andra Veronica Thörnroos.

–Det känns som lite risky business.

–Hur ska vi få ihop så här mycket pengar nu när vi ban-

tar landskapets budget? Och så kan vi inte bortse från att det finns ett kraftigt motstånd, ett motstånd som är svårt att överbygga, sade Katrin Sjögren.

Mariehamns stads miljöchef Jan Westerberg satt i publiken. Han säger att tunneln, som den nu är planerad, innebär en amerikanisering av miljön.

–Man ska ha en bil för att ta sig fram.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Inget beslut kring skolfrågan i Jomala

JOMALA. Under måndagens kommunstyrelsemöte i Jomala utredde styrelsen aldrig skolfrågan i kommunen närmare.

–Vi har beslutat lämna över utredningen till kommunfullmäktige utan förslag till vidare åtgärd, säger kommundirektör Carolina Sandell.

Kostnaderna för skolverksamheten i Jomala bör minska med 160.000 euro för att budgeten ska hålla sig inom sin ram. Kommunstyrelsen gav i våras uppdraget åt Rainer Juslin, nu utbildningschef och tidigare rektor, att utreda en eventuell åldersindelning i skolorna.

Verksamheten för årskurs ett till två skulle enligt förslaget placeras i Södersunda skola och årskurs tre till sex i Vikingaåsens skola. Rapporten visar att en uppdelning genom ålder inte ger några generella inbesparingar eller pedagogiska fördelar.

Däremot föreslås det istället att Jomala skall gå in för att utveckla samarbetet med Mariehamns stad, så att elever från Kalmarnäs, Västerkalmare, Österkalmare, Kalmsta

samt eventuellt Möckelö och Sviby ska gå i stadens grundskolor, vilket gick att läsa om i Nya Åland den 18 september.

Diskuterade inte

Kommunstyrelsen beslöt vid måndagens möte att inte diskutera saken vidare. Istället lämnas utredningen över till fullmäktige som får diskutera ärendet under sitt nästa möte.

–Styrelsen var av den åsikten att utredningen fullgjort sitt syfte, säger kommundirektör Carolina Sandell.

Sandell förklarar beslutet med att själva utredningen inte själv gav några direkta förslag, vilket gör att styrelsen vill höra fullmäktiges åsikt först.

Ny barnomsorgslag

Vidare togs under mötet bland annat utlåntagandet från landskapsregeringen om förslag till ny barnomsorgslag upp.

Förslaget innebär bland annat förändringar vad gäller begränsad rätt till barnomsorg för barn med vårdlediga föräldrar samt lagstadgade möjligheter för kommunerna att ordna

Bör stänga? Ett förslag om att stänga Södersunda skola finns med i en utredning om skolorganisationen i Jomala. Kommunstyrelsen behandlade inte ärendet vidare under måndagens möte. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

barnomsorg i gruppfamiljedaghem.

Styrelsen gick med på att omfatta Ålands kommunförbunds utlåtande med följande tre synpunkter/avvikelser:

■Antalet tillåtna barn i ett gruppfamiljedaghem bör vara åtta stycken, det vill säga fyra barn/personal, oberoende av barnens ålder. Kommunförbundets förslag

om att barn under tre år räknas som 1,5 barn medför att ett gruppfamiljedaghem (med 10 platser) kan ta emot endast sex barn om alla barn är under tre år.

■Kravet att minst en tredjedel av personalen inom fritidshemsverksamheten ska ha minst treårig högskoleexamen med lämplig pedagogisk inriktning bör kvarstå.

■Förslaget om att halvtids-

omsorg ska vara fyra timmar per dag eller 20 timmar per vecka omfattas inte.

–När det finns en lagstiftning på plats bör kommunen kunna titta på det här och ha riktlinjer för miniminivån, säger Sandell.

Nästa fullmäktigemöte hålls 20 oktober.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Indigo fortsätter med sushi varje fredag i höst. Samtidigt kanske en eller annan sushi-kurs startar på Umbra.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

Sushikurser kan ersätta Umbra-a la carte

Nu går det under hela hösten, varje fredag, att få sushi på tallriken på Indigo.

Samtidigt slutar Umbra med sin a la carteservering, men istället kan sushikurser, choklad- och vinprovning bli aktuellt.

Luncherna på restaurang Umbra fortsätter som vanligt i höst, måndag till fredag. Därremot blir det ingen mer a la carteservering under kvällarna.

–Det blir för ohållbart känner vi. Det finns ingen kontinuitet då restaurangen är abonnerad vissa kvällar och öppen andra, säger Stig Grönlund, delägare till restaurangerna Indigo och Umbra.

Restaurangen ska inte lämnas tom utan istället ska den fungera som en privat festväning.

–Företag och privatpersoner kan hålla privata fester och bjudningar, säger Grönlund och råkar samtidigt försäga sig något om det han nämner som "andra aktiviteter".

Populär fisk

–Vi har eventuellt tänkt hålla sushikurser, choklad- och vinprovningar och andra evenemang. Men det är inte helt spikat än, så jag vill hålla på det lite.

Den populära sushiserveringen på Indigo fortsätter i höst under varje fredagkväll. Bordsbeställning gäller, men drop in i mån av plats funkar också.

Samtidigt kan en nygamal aktör inom Ålands restaurangbransch i sinom tid öppna en restaurang i centrala Mariehamn. Men Ulf Danielsson, som ingick i Matkreatören 2004-2006 och var med och startade Indigo, vill inte uttala sig något särskilt om den nyligen publicerade tidningsannons där han söker restauranglokal i staden.

–Jag vet inte om jag ska öppna någon restaurang eftersom jag inte har någon lokal ännu. Jag kan inte säga någonting i det här skedet, säger han.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Paketbil körde för fort

■En paketbil körde 112 km/h på landsväg 1 som har en hastighetsbegränsning på 90 km/h i Jomala Gottby i måndags. Samma dag körde en personbil med samma överhastighet på landsväg 1 i Hammarland Långträsk.

Båda fortkörningar är polisanmällda som äventyrande av trafiksäkerhet. (cl)

Rengör och smörj. Rengöring på rätt sätt är viktig vid oren hud. Nyans hemmatipsare Tina påpekar också att det är viktigt att smörja huden efter rengöring: Foto: NINA SMEDS

Viktigt att rengöra oren hy

Fråga:

Hjälp, min trettonåriga son har fått massor av finnar på väldigt kort tid. Kan du hjälpa?

"Olycklig son"

Svar: Nej, jag kan inte hjälpa men lindra. Ena dagen är de lena med babyhud och sen plötsligt blir huden som en krater. Det är inget kul.

Tonårshormonerna spelar oss fula spratt. En och annan pormask är inte så plågsamt men mängder av finnar och orenheter kan bli riktigt jobbigt.

Den så kallade T-zonen är oftast värst. Just i området hakan, ner över näsan och hakan har mest talgkörtlar och det produceras hudfett som mest där. Området går ner över bröstet och övre delen av ryggen också men det där med hur mycket finnar man får är ju, som bekant, individuellt.

För riktigt svår acne, stora finnar, bölder och ont rekommenderar jag läkare och hudvårdsexperten. Det är helt onödigt att ha sina tonåringar att gå och lida mera än de måste eftersom besvären faktiskt går att lindra.

Hygien överlag är viktigt. Det största felet tonåringar gör är att tvätta ansiktet med vanlig

tvål och så använder de ett ansiktsvatten som är alldeles för starkt. Vanlig tvål tvättar rent och det känns rent och fräscht efteråt. Faktum är att det fastnar en tunn hinna på huden som drar åt sig smuts och damm plus att hudfett som avsöndras inifrån huden blir kvar som en fet hinna. (Jag brukar jämföra med den svarta randen som blir kvar i badkar/ tvättställ efter att man badat. Samma film på badkarskanten som i ansiktet med vanliga tvålar).

För starka ansiktsvatten innehåller för mycket alkohol vilket tar bort allt ytfett från huden, som för stunden känns ren, men som ger huden en chock och signal om att "nu behövs det mera fett här för att skydda ytan" och då producerar talgkörtlarna ännu mera fett, vilket ger ett fett resultat igen om en stund och mera finnar.

Hygien

Det bästa du kan hjälpa din tonåring med är att få honom att rengöra huden, ansiktet, morgon och kväll med en ansiktstvål eller rengöringscreme (finns ju i olika varianter, dofter, priser och märken). Få honom att rengöra åtminstone på kvällen om morgnarna är tröga. Det är bra om han använder ansiktsvatten för det neutraliserar huden men det är viktigare med en fuktighetslotion eller en för huden lugnande creme som skydd.

Det är svårt att argumentera för varför man skall ha creme på sina finnar, de skall ju torka ut, men det behövs för att skydda huden från yttre orenheter vilka ger pormaskarna dess svarta färg.

Har du råd att låta pojken gå till kosmetolog och han är

villig att göra det kan det vara en bra start på en naturlig hygien och fräschare hud. Hemmakosmetolog kan man gärna vara bara man är medveten om att det kan bli livslånga ärr om man klämmer ut pormaskar och finnar för hårt. Ha rena händer, vaddrondeller eller bomullspinnar och lirka försiktigt ut orenheterna. Efter bastu går det lätt. Får du inte röra honom kan du visa en gång och sen kan han själv.

Nöt inte på honom och kom ihåg att göra det lätt för honom. Två produkter som används är bättre än tre som står på hyllan bara för att det känns jobbigt och rengöringen är det allra viktigaste om det skall vara bara en produkt. Var diskret med hans besvär och prata inte högt i affären, om han är med. Tonårstidningar som råkar ligga framme på bordet brukar vara intressanta även om han aldrig skulle erkänna det.

Och glöm det där med att solen torkar ut finnar. Visst ytan blir torr men talgproduktionen slår igång som aldrig förr och resultatet blir ännu fetare hud.

Lycka till!

Tina

OBS! Det händer

ONSDAG 23.9

BIO

■ **Alandica kl 18.00 och 20.45.** "Flickan som lekte med elden". F-15/13. Filmen fick tre stjärnor av Nyans recensent.

FÖRELÄSNING

■ **Folkhälsans Allaktivitetshus kl 19.00-21.00.**

"Varför tog de inte blodprov?" Föreläsning om borrelios - bakgrund, symptom, utredning, behandling. Föreläsare: Marika Nordberg, infektionsspecialist, doktorand och Dag Nyman, med. dr., professor.

■ **Öppna Högskolan, Neptunigatan 17, kl 18.00-19.00.** Interkulturell kommunikation i radio. "Yttrandefrihet och etik i media". Föreläsare: Niklas Lampi, chefredaktör på tidningen Åland.

INFO

■ **Lemland Flaka Solkulla kl 19.00.** Budgetinfomöte. Vad har kommunen för planer för år 2010? Vilka investeringar ska göras? Rör det din närmiljö?

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Tony, ■ **Parks bar kl 22.00.** Martin Hyrén.

VANDRING

■ **Sund Finby, Ljunggrens, kl 19.00.** Sundsvandring med Alf Gustafsson.

VERNISSAGE

■ **Hammarland Hammargården kl 13.00.** Boende på Hammargården visar sina tavlor.

TORSDAG 24.9

BINGO

■ **Paf Casino kl 19.00.** IFK bingo.

■ **Lemland Sveagården kl 13.30.** Bingo för alla ålderspensionärer.

BOKCIRKEL

■ **Brändö biblioteks balkong kl 19.30.** Bokcirkel.

FÖRELÄSNING

■ **ÅHS konferenscenter kl 19.00.** Temat är expert-sjukskötaren. Årets syster Valborg-mottagare presenteras. Stipendieutdelning till en sjukskötarstuderande.

HUNGERDAGEN

■ **Brändö Torsholma.** Soppförsäljning.

KULTURDEBATT

■ **Alandicas auditorium kl 18.00.** Vilka är kulturföreningarnas behov och önskemål på Alandica? Vad har varit bra och vad bör förbättras? Går det att förena kulturen och

kongresser? Bör den åländska kulturen organiseras och samordnas för att utvecklas?

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

■ **Parks bar kl 22.00.** Martin Hyrén.

RADIO

■ **Ålands radio kl 15.03.** Torsdagsintervju "Partiet, politiken och prioriteringarna". Anders Eriksson, Ålands framtid.

SAGOSTUND

■ **Brändö bibliotek kl 14.00.** Sagostund.

VERNISSAGE

■ **Galleri Fäktargubben kl 18.00-20.00.** Eva Eriksson utforskar ullens och ulltovningens möjligheter i både konst och konsthantverk.

Kom ihåg

■ **ABF-Ålands Yogaförening:** Hatha yogakurs 30.9-11.11, onsdagar kl 19-21. Nivå: Fortsättning och avancerat. Yoga, andningsövningar, meditation och avslappning. Anmälan: lärare Isabel Mattsson tfn/fax 15 887, e-post: isabelmattsson@hotmail.com eller ABF 16707.

■ **Ahveniset:** Syyskuun jäsentapaaminen St. Mårtensgårdennilla sunnuntaina 27.9 kello 14.00. Kahvikupposen ääressä on mukava vaihtaa kesän kuulumiset ja suunnitella sekä esittää toivomuksia syksyn ohjelmaan. Tervetuloa mukaan! September månads medlemsmöte på St. Mårtensgården söndag 27.9 kl 14.00. Planering av höstens program och fri diskussion vid kaffe.

■ **Folkhälsans allaktivitetshus:** Sittdans tisdagar 11-12 och seniordans onsdagar samma tid. Ledare är Anita Söderlund. Kom och prova! Ingen deltagaravgift.

■ **Folkhälsan i Finström:** Motionsdansen på Karl Ers i Bjärström börjar onsdag 23.9 kl 19.30.

■ **Folkhälsan i Sund:** Sundsvandring onsdag 23.9 kl 19.00 med start vid Ljunggrens i Finby. Vandringen leds av Alf Gustafsson.

■ **FORD classic och Motorsport Club:** Rullande träff torsdag 24.9. Avfärd från Tb Bilmacken kl 18.30.

■ **Förbundet Ålands Sjödagar:** Höstmöte torsdag 24.9 kl 18.00 på SALT i Sjökvarteret. Stadgeenliga ärenden + program 2010.

■ **Föreningen Vårt Hjärta:** Föreläsning/diskussion med friskvårds-terapeut Anki Nordman, för medlemmar och allmänheten, tisdag 29.9 kl 18.30 i Strandnäs högstadieskolas auditorium om motion/den dagliga promenadens stora betydelse för god hjärthälsa.

■ **Godby rotaryklubb:** Veckomötet torsdag 24.9 kl 17.30. Program; företagsbesök på Medimar.

■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Vattengymnastiken i Mariebad börjar måndag 28.9 kl 16.30. Tidigare simmare företrädare, anmälan till Marita tel 21 629/ 0457 348 0616.

■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Reseträff för Österrikevandarna i Filmsalen i Ålands Museum torsdag 1.10 kl 17.30. Vi tittar på våra foton, så ta med era cd:n med bilderna.

■ **Jomala Församlingshem:** "Lilla Liten" Fortbildningskurs (grundkurs) med Diana Stigson Hadarsson (musiker, kompositör och musikterapeut) för personal som arbetar med babyrytmik/babysång eller planerar att starta denna verksamhet. Jomala Församlingshem måndag 5.10 kl 17.00-20.30. För mer information besök: www.nyanzen.se under fliken fortbildning.

■ **Jomala Församlingshem:** "Lilla Parvel" Fortbildningskurs (fortsättningskurs) med Diana Stigson Hadarsson (musiker, kompositör och musikterapeut) för personal som arbetar med babyrytmik/babysång eller planerar att starta denna verksamhet. Jomala Församlingshem tisdag 6.10 kl 17.00-20.00. För mer information besök: www.nyanzen.se under fliken fortbildning.

■ **Mariehamns pensionärsförening.** "Bokträffen" torsdag 24.9 kl 14.00 i Röda Korsgården. Att läsa: Erik Erikssons "Den blå stranden" och "Den sista stormen".

■ **Mellersta Finströms marthaförening:** Är ni intresserade av två kvällars demonstration i "Hur man renoverar gamla fönster" så

anmäl er till Ann-Britt tel 42 443 /0457 382 8439 före 11.10.

■ **Motionsdans:** Hoppa på du som känner för dans i alla dess former. Pågår i Strandnäs skola söndagar kl 18.30-21.00.

■ **Norra Ålands Pensionärer:** Filmافتon i Ålands Sjöfartsmuseum onsdag 23.9 kl 18.30. Göte Sundberg berättar om segelskutor och sjöfart m.m. Vi ser barken Parma och Grace Harwar runda Cape Horn. Alan Villiers är berättare. Om tid medger kan vi se också barken Passat, en film av Curth Kimber. Anmälan till NÅP:S 0457 343 0154, Christer L. senast 2.9. Max ca 40-50 pers.

■ **Norra Ålands Pensionärer:** Sångcafé och dans i Godby Hotell & Restaurang onsdag 30.9 kl 13.30. Kaffe med bröd eller för den Hungerige lunch också. Grabbarna spelar. Anmäl Dig gärna senast 28.9 direkt till Godby Rest tel. 41 170.

■ **Regnbågsfyren:** Härmed sammanfattas alla medlemmar till Åländska hbt-föreningen Regnbågsfyrens årsmöte tisdag 29.9 kl 18.30 på Fyren, Kaptensgatan 18. Stadgeenliga ärenden. Efter mötet går vi traditionsenligt ut och äter en bit mat tillsammans. Alla gamla och nya medlemmar är varmt välkomna.

■ **Retrieverförening:** Valpkurs startar i oktober. För anmälan maila Marlène före 27.9 och berätta lite om dej och din hund på marlene.lundberg@aland.net Maila gärna även om du tidigare anmält intresse så vi vet att intresset fortfarande finns. Återkommer med information när alla anmälningar kommit. Frågor besvaras endast kvällstid på 040 549 8884, Marlène.

■ **Röda Korsets damkommitté:** Höstens träffar börjar torsdag 24.9 kl 12.30 på Röda Korsgården.

■ **Ålands flicklottor och soldatgossar:** Utfärd för fisksoppa till Geta, Havsviddens måndag 28.9 kl 13.00. Samling för samäkning vid bussplan kl.12.15.

■ **Ålands hörsselförening:** Föreningens hörselrådgivare har mottagning onsdag 23.9 kl 18.30-19.30 i hörsselföreningens kontor i Handicampen. Hörselrådgivarna kan bland annat utföra enklare service av hörhjälpmedel.

■ **Ålands nykterhetsförbund:** Styrelsemöte onsdag 23.9 kl 19.00 på Södersundavägen 656.

■ **Ålands synskadade:** Boccia torsdag 24.9 kl 12.00. Plats: Ankarret, Johannebovägen 7, Mariehamn. Ingen förhandsanmälan. Punktskriftskursen startar onsdag 7.10 kl 12.00. Diskussionsgruppen startar onsdag 7.10 kl 18.30, anmälan görs på tel 196 70 (måndag) eller 527 362 (torsdag och fredag).

■ **Ålands vallhandsklubb:** Hundägarcoachen Memea Mohlin kommer till Åland och håller kurs 3-4.10 kl 09.00-17.00 på Ålands Naturbruksskola. Avgift för åhörare: 20 e/2 dagar (hundplatserna är fullbokade). Förrätningar /anmälningar till Berit Sjöberg, tel: 0457 530 11 46, mail: berit.sjoberg@aland.net, anmälningar/betalningar kan även göras på plats. För mer information se hemsidan: www.vallhundsklubben.ax.

■ **Ålands VW-klubb:** Välkomna på hösttufflykt söndag 27.9 kl 13.00, avfärd från parkeringen bakom Shell till privat VW-samling i Sund. Därefter besök på Ålands fotografiska museum i Tosarby, där kaffe och bulle kan avnjutas.

Patrik Dahlblom
Epost: patrik.dahlblom@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

TEKLA

Vi firar 1-15 år

Hanna Lagerberg i Hammarland Lillbolstad fyller 2 år i dag, onsdagen den 23 september. Farmor och farfar gratulerar.

Frans Erlandsson på Klinten i Mariehamn fyller 4 år i dag, onsdagen den 23 september. Han gratuleras av mamma, pappa och Bror.

Oscar Wiklund på Klockargränd i Mariehamn fyller 7 år i dag, onsdagen den 23 september. Farmor, farfar och faster Erika gratulerar.

Gratulerar 60 år

MONICA MATSSON
Namn: Monica Vivi-Ann Mattsson, f. Nyberg.
Född: Den 27 september 1949 i Finström Västänträsk.
Bor: I Västänträsk.
Familj: Två barn, **Thomas** och **Gabriella**, och fem barnbarn - alla pojkar.
Gör: Handläggare vid AMS. Har jobbat på arbetsförmedlingen sedan 1974.
Intressen: Familj och barnbarn. Motion – gärna golf och stavgång – och inredning. Jubilarer tycker om att tapetsera och snickra.
Födelsedagen: Firas med öppet hus. Kaffepannan är varm mellan 14.00 och 18.00.

Nyan rättar

Pensionerade sjökaptenen **Elof Sipinen**, som fyller 80 på fredag, har varit befälhavare på ett fartyg som hette Diana. Men det var inte Viking Lines kryssningsfartyg, utan rederiet Nordfarts fartyg med samma namn.

Halvägs mellan Tyskland och Österbotten

Fakta/Christina Nukala-Pengel, 50 år

Namn: **Christina Sofia Nukala-Pengel**
Född: Den 26 september 1959 i Nykarleby.
Bor: i Sund Mångstekta.
Gör: Kommundirektör i Sund.
Familj: Maken Günter, murare och fastighetsskötare på Chips, och dottern Emma, 9 år.
Intressen: Musiken har gått som en röd tråd genom hennes liv.
Födelsedagen: Firas med öppet hus på Prästö Stugor & Camping från klockan 15 och framåt.

Om du vill så kan jag ge dig en lista på alla ungarlar i Geta.

Det erbjudandet fick Christina Nukala när hon blev Getas kommunsekreterare 1986. Mannen som hade sådan koll var hennes föregångare **Håkan Söderman**, österbottning han också.

–Det var bara ett skämt, säger Christina.

Men ett skämt med en underton av allvar. På den tiden var det viktigt att kommunsekreteraren (som senare blev kommundirektör) slog sig ner i kommunen där han eller hon jobbade. Den som kallades till anställningsintervjun fick alltid svara på den frågan. Så skall det vara, tycker Christina - som lever som hon lär.

Och kan man ha det bättre? Familjen bor på ”lilla Södergårds” i Mångstekta, med två hus och en stor och vacker trädgård. Vägen till arbetsplatsen går längs den kurviga och natursköna gamla Sundsvägen. En vacker höstdag som den här är det svårt att tänka sig något finare.

Flaggan hissad

Günter fyller år några dagar före Christina. Därför är Tysklands flagga hissad på lilla Södergård när Christina bjuder in till pratstund – det är hans 52-årsdag. Kaffet serveras på en ståtlig uteplats med vacker stenläggning – och det är bara en del av vad Günter har byggt sedan familjen flyttade in. Det finns en lika fin grillplats, konstverk i sten, och en port som ser

ut som den flyttats raka spåret från fästningsområdet i Bomarsund.

Varken Christina eller Günter har rötter på Åland, men ödet förde dem hit.

Christina växte upp i Nykarleby och gick i Norrmens skola, på den tiden det fanns ett lärarseminarium där. Åländska **Inga-Lill Rögård** var en av de blivande lärarna som använde henne som ”försökskanin”.

Pappan var transportföretagare och mamman var bland annat mejeriassistent och vårdbiträde. Christina sommarjobbade inom äldreomsorgen, och efter studenten sökte hon till Soc och Kom, svenska social- och kommunalhögskolan, i Helsingfors. När hon inte kom in gick hon ett år på SÖFF – Svenska Österbottens Folkhögskola-Folkakademi – där ålänningarna **Peter Rajamäki** och **Denny Eriksson** var studiekamrater.

Snabba studier

Hon kom in på Soc och Kom på andra försöket, och gick ut förvaltningslinjen på tre år. Efter det blev hon planeringssekreterare och näringsombudsman i Oravais kommun. Efter några år började hon känna sig rastlös, och då såg hon att både Geta och Brändö sökte kommunsekreterare.

Hon kände inte till Åland desto mer, men såg på en karta att Brändö verkade vara litet ”mindre och avskuret”. Så hon sökte – och fick – Getajobbet.

Men det tog på krafterna. På den tiden skulle kommunsekre-

PRATSTUNDEN

Bomarsundsinspirerat. Christina Nukala-Pengel hemma på gården i Mångstekta. Maken Günter har byggt den ruinliknande porten i bakgrunden.

teraren vara socialsekreterare också – och den kombinationen fungerade inte. Christina, som var tjänstledig från Oravais, sade att hon skulle återvända dit om inte kommunen lättade på arbetsbördan. Då bestämdes det att Geta skulle få en socialsekreterare på halvtid.

Musikvägen in

Christina fyllde fritiden med sång, musik och folkdans – i Kvinnfolk, Spelmansgillet och andra orkestrar.

–Den vägen kom jag in i det åländska samhället på allvar.

Hennes morfar, bonden **Erik Johan Lindvall**, var mästerspelman i Kaustby, och Christina hade då och då följt med honom på spelningar. I skolan spelade hon först blockflöjt, och sedan klarinetten med skol-orkestern. Hon lärde sig noter men kunde inte spela på gehör – och det blev en utmaning när hon fick en chans att spela med Jeppo bygdespelmän.

–Om dem sades det att de

spelade lika snabbt som en symaskin slår.

Christina spelade med deras skivor om och om igen, och det tog bortåt ett år innan hon tränat upp hastigheten så att hon hängde med spelmännen på riktigt.

Då sade det klick

Efter några år i Geta återvände hon till Österbotten. Nu blev hon kommunsekreterare i Maxmo. Och medan hon var där gick hon med i organisationen Pen Friends Club. Christina ville fräscha upp sina språkkunskaper, och brevväxlade med många tyskar.

En av dem var Günter. De två bestämde sig för att göra en Australienresa tillsammans – första gången hon träffade honom var i Berlin på vägen dit – och det var på den resan det sade klick.

I New South Wales i sydöstra Australien bodde de på en bed & breakfast hos ett farmarpar. De fick vara med

och fösa kor med jeep, de såg vilda känguruer på nära håll, och de blev så goda vänner med sina värdar att de besökt dem igen.

När Christina och Günter blivit ett par fanns det ett problem – var skulle de bo? Hon var specialiserad på offentlig förvaltning i Finland och de kunskaperna skulle hon inte ha mycket nytta av i Tyskland.

Nu ryckte ödet in, i form av ett telefonsamtal från **Anne-May Pehrsson**, kommunpolitiker i Sund. Hon ville kalla Christina till tjänsten som kommundirektör. Christina ringde till Günter och förklarade att Åland låg halvvägs mellan Tyskland och Österbotten.

Så flyttade de hit.

–Och vi har det bra här, konstaterar jubilarer.

Text & foto:
PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Moder Teresasysstrar besökte Mariehamn

Syster Marianna och syster Ann-Marie besökte Åland för att framföra ett tack till alla dem som stickat lappar till de filtar som sänds till Indien för utdelning till fattiga.

Mariehamns församling besöktes senaste torsdag av två Moder Teresasysstrar från Helsingfors. Allmänheten kunde träffa dem under dagen i Margaretagården där sysstrarna berättade om sin verksamhet.

Många ålänningar har stickat lappar och sytt ihop de så kallade Moder Teresa-filtarna genom åren och nu ville Moder Teresasysstrarna, genom syster Marianna och syster Ann-Marie, framföra ett tack till alla dem som arbetar med filtarna.

Ett kärleksverk

Diakonissa **Lisbeth Nordlund** rapporterar:

”Syster Marianna sa att varje stickad lapp är ett kärleksverk och hela filten blir

Tackar för kärleksverk. Syster Ann-Mari och syster Marianna från Moder Teresasysstrarna i Helsingfors besökte Åland och berättade om sin verksamhet. Samtidigt tackade man för de filtar som genom åren sänds till behövande. Foto: JONAS EDSVIK

ett lapptäcke av goda gärningar. Filtarna gör inte gott bara för mottagaren utan följer filtarnas väg från tillverkaren via alla som hantlar dem och sedan till mottagaren. I Helsingfors är det till exempel studerande som hjälper till att bära filtbalar-

na då containern till Indien ska packas.

Syster Marianna berättade vidare att då filtarna kommer till Calcutta är det första sysstrarna gör att plocka ur de vackraste filtarna som används som brudgåva då barnhemsbarnen vuxit upp

och ska gifta sig. De unga anser att då de får en filt av sysstrarna är det som att de får välsignelse för äktenskapet. Förutom att filtarna ges till hemlösa och sjuka är det också en tradition att sysstrarna går ut på julaftonen och breder ut filtar över dem som sover på gatan.

Sysstrarna berättade med värme och glädje om sin verksamhet och med hjälp av en film om Moder Teresa berättade de även om Moderns centrala tankar om tro och kärlek, vilket blev som en predikan i sig. Ett av dessa teman var förlåtelsen.

Moder Teresa berättade i filmen att förlåtelse är att vara nära Gud. Vi behöver mycket kärlek för att förlåta och vi behöver mycket ödmjukhet för att glömma. Det räcker inte bara med att förlåta, vi måste också glömma gamla oförrätter annars samlas de på hög och tar energi från oss. Sysstrarna utstrålade just kärlek och ödmjukhet. Den lilla åhö-

rarskaran berördes djupt av det som berättades och flera konstaterade att människor går miste om något då de inte träffade sysstrarna.”

Verksamhet i 37 länder

Moder Teresasysstrarna fanns från början mest i fattiga länder med Indien som bas men på 70-talet började de sin verksamhet även i rikare länder. Ett besök i London gav Moder Teresa insikten att det också fanns mycket lidande i västvärlden, en andlig fattigdom som hon ansåg är svårare att hjälpa än att ge mat åt en som är hungrig.

Nu finns Moder Teresasysstrarna i 37 länder med 750 center, varav de flesta i större städer. Totalt finns det 5.500 sysstrar i hela världen, 400 bröder och 35 präster. I Helsingfors har sysstrarna funnits i tio år och till arbetet hör bland fängelsebesök, besök i åldringshem, grupper för ungdomar och äldre samt hembesök. (ns)

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Jag vill inte kalla det för arbete, även om det kan vara jätteslitsamt och mentalt utmattande.
MONIKA FAGERHOLM, om sitt skrivande, i DN.

The Oneflower Tribe släpper cd

Vill förena musiken och konsten

Bo Söderlund och Johan Enblom började spela musik i högstadiet.

Nu är de aktuella med sin första skiva med bandet The Oneflower Tribe. I bandet ingår även Christoffer Westerlund och Jonas Karlsson. Alla i bandet har tidigare varit med i åländska rockband.

–Det var så vi började umgås, jag och Bo, förklarar Johan.

Bo har tidigare spelat i Helios, Windows 98, Tea, Taktus och Seaside Matters. Johan, liksom gitarristen Christoffer, spelade tidigare i Dolly Dreadlock och Jonas har spelat i Raiah. Någon permanent trummis har bandet inte hittat ännu.

Akustisk groove-pop

Inspelningsarbetet i studion har förlopt smärtfritt. Bandet har klarat sig utan större konflikter och Bo berättar att alla bandmedlemmar har ungefär samma syn på musiken.

–När vi jammar så strävar det oftast åt ett och samma håll. Vi har ingen dragkamp om hur det ska låta utan vi har ganska lätt att samarbeta i skapandeprocessen.

–Eftersom jag har skrivit alla låtar har jag haft en någorlunda klar bild av hur det ska låta. Utifrån det har vi sedan diskuterat oss fram till en färdig variant, förklarar Johan.

Hur skulle ni beskriva er musikstil?

–När folk frågar det brukar jag ha en färdig ramsa som jag rabblar upp: akustisk groove-pop med antydning av blues och orientaliska övertoner. Det är ändå mycket driv och ganska rockig musik och kanske inte vad folk väntar sig när man kallar det för ”akustisk” musik, säger Bo.

–Istället för ett vanligt trumset kör vi djembetrumma och tamburin, förklarar Johan.

Vilka artister är ni influerade av?

–PJ Harvey, Ani DiFranco, The Doors, Morphine och diverse folkmusik och orientalsk musik, säger Johan.

–Jag gillar inte begreppet ”orientalsk musik”, det låter som någon maträtt, säger Bo.

Konst plus musik

Bo har målat bilder som hör ihop med var och en av de tretton låtarna på skivan.

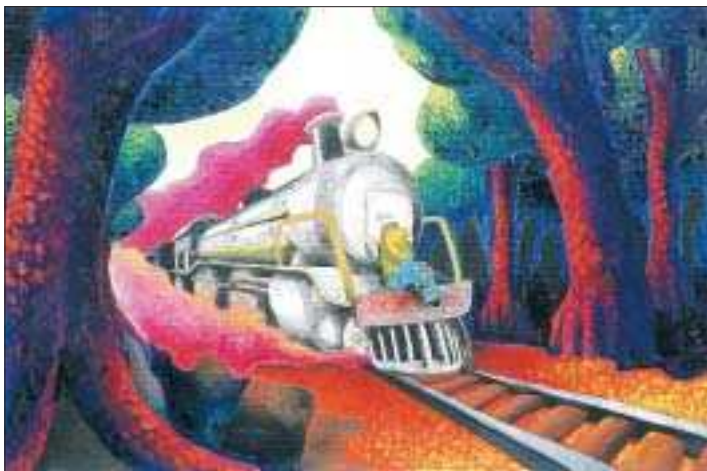
Vad kom först, målningarna eller låtarna?

–Låtarna fanns långt före. Johan började skicka låtar till mig innan det fanns något band, då var det hans soloprojekt. Jag tyckte det lät bra och blev peppad och intresserad. Det är en musikstil som jag gärna står för – det känns riktigt bra att gå upp på scenen och spela.

Bo berättar att idén med en målning till varje låt föddes när han hade utställning och Oneflower Tribe spelade på vernissage.

Skivaktuella. Johan Enblom, närmast kameran, och Bo Söderlund har spelat i hop sedan de gick i högstadiet. Nu kommer deras första skiva med bandet The Oneflower Tribe.

Konst till musiken. Bo Söderlund har gjort lämpliga målningar till alla låtar på skivan.

–Musiken funkade jättebra tillsammans med konsten. Efter det började vi arbeta med skivan och jag ville göra något mer av konceptet musik plus bildkonst. Det är roligt att låta musiken och bilderna smälta samman.

När Bo målat har han använt sig av de bilder och känslor han får när han lyssnar på låtarna.

–Musiken blir mer mång-

bottnad med bilderna till. Förhoppningsvis kan de hjälpa lyssnaren att komma in i samma känslor och tankar som vi förknippar med låtarna.

Hur kommer ni att ta konceptet bild och musik vidare?

–Jag skulle gärna göra animationer till musiken. Jag har redan gjort korta animerade filmer till två låtar och jag tyckte att det var riktigt roligt. Rör-

liga bilder fungerar på samma sätt som musiken – det är två typer av händelseförlopp, medan mina målningar är statiska.

Vad handlar låttexterna om?

–Jag vet inte om de handlar om något speciellt. Det är mer som kylskåpspoesi. Jag har satt ihop meningar eller ord som låter bra och passar till melodin, säger Johan.

Vilken stämning finns i musiken?

–Det är blandat, men jag försöker hålla mig från att göra allt för dramatiska låtar. Vår musik är inget man ska ligga och gråta till, utan vi försöker skapa ett skönt groove som man rycks med i.

Känns genuint

Bo och Johan tycker att det är viktigt att man spelar den musik man vill spela. De miss-tänker att många unga musiker hoppar in i musikprojekt bara för att få stå på scenen. När Bo och Johan spelar med Oneflower Tribe känns det genuint, berättar de.

–Det skulle kunna bero på att ingen av oss är ”skolade” musiker. Vi har alla lärt oss själva och spelar musik för att föra fram det vi har på hjärtat och inte nödvändigtvis för att bli bäst eller skickligast, säger Johan.

–När vi spelar känns det genuint och som att vi bottnar i musiken. Det är en skön känsla att framföra musik som man känner att man kan stå för och vara stolt över, säger Bo.

Hur länge har arbetet med skivan tagit?

–Stört länge. För länge. Totalt är det väl lite mera än ett år. Vi har inte varit i studion hela

tiden utan arbetat när folk haft tid att samlas, säger Bo.

–Vi hade önskat att vi kunde jobba enbart med skivan under en eller två månader. Nu har det känts som att vi måste ladda upp på nytt varje gång vi kommer dit. Det innebär att en massa dyrbar tid går till spillo för att komma igång, förklarar Johan.

Vad har varit svårast?

–Att få ihop bandet för att kunna spela in i studion. När folk jobbar och har annat för sig är det svårt att få allas scheman att passa. Det kan vara frustrerande när man aldrig blir färdig. Först planerade vi att släppa skivan kring jul, men det gick ju inte. Vi hade gärna haft ett release-party i sommar när alla var hemma men tryckningen av skivan blev försenad, så nu siktar vi på att ordna något på Pub Bastun under julhelgen.

Nästa sommar samlas bandet i studion igen.

–Bo och jag har arbetat hela våren och har en massa texter och riff som vi skulle kunna bygga ihop till nya låtar. Det dröjer nog ett tag till nästa skiva, men vi skulle gärna försöka arbeta ihop en EP till nästa sommar, säger Johan.

Oneflower Tribes självbetitlade skiva har 13 låtar och är inspelad i Twin Oak Studios (Alexander Lindberg). Layouten på omslaget har Niklas Berlin gjort. Skivan går att köpa för 10 euro på Sandåsens blomsterhörna.

AXEL KRONHOLM
axel.kronholm@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

”Skugga” blir tema för litteraturdagarna

i Mariehamn i mars, meddelar projektledaren **Isabella Sarling**.

–Våra tankar har rört sig från skuggor som hotar till skuggor som ger skydd och svalka. Hur är det att leva i någons skugga? Eller på samhällets skuggsida? Vi har diskuterat dramatik, deckare, klasskildringar och biografier, samt identitetsfrågor i litteraturen. En självklar plats i resonemanget har även skuggornas förutsättning – ljuskällorna.

Nästa års upplaga av Mariehamns litteraturdagar hålls i stadsbiblioteket den 19-21 mars. □

Författaren Helle Helle

får **Per Olov Enquists** Pris för 2009. Den danska författaren får motta priset i samband med bokmässan i Göteborg.

Helle Helle (född 1965) debuterade 1993 med ”Eksempel på liv” och har sedan dess utkommit med en rad novellsamlingar och romaner, senast ”Ned til hundene” 2008 som också nominerades till Nordiska rådets litteraturpris.

Helle besökte Mariehamns litteraturdagar i mars i år. □

Akvarellisten Kjell Ekström

har den 1 oktober kl 17-20 vernissage på en utställning i Stockholm på Claes Moser Galleri, Karlavägen 87. Utställningen pågår hela oktober. Kjell Ekström är också Sverigeaktuell med föreläsningar på några orter i Skåne, bland annat i Kristianstad och Hässleholm, om konstnärer från Finland som verkat i Sverige och vice versa. Föreläsningsturnén har initierats av **Jom Jonasson** i Hässleholm i anledning av märkesåret 2009. □

Kulturdebatt i Alandica

i Mariehamn blir det i liberalernas regi på torsdag, den 24 september, kl 18. Debatten, som inleds med inlägg av landskapsregeringen, driftsbolaget och kulturlivet, är en uppföljning av den debatt som ordnades under byggnadsskedet.

Debatten leds av lantrådet **Viveka Eriksson** och i panelen sitter **Britt Lundberg**, **Ann-Louise Djupsund**, **Åsa Juslin**, **Rolf Lindqvist**, **Stefan Simonsen** och **Hannele Vaitilo**. □

Professor Nils Erik Villstrand

vid Åbo Akademi har fått årets **Stig Ramel-pris**. **Kjell** och **Märta Beijers** Stiftelse har på förslag av de svenska historiedagarna tilldelat priset som är på 30 000 kronor. Priset tilldelas personer som i Stig Ramels anda utfört bestående insatser för svensk historieforskning. Nils Erik Villstrand är professor i nordisk historia vid Åbo Akademi. □

Med konsten mot tunneln

Kari Niskanen visar verk som tar ställning

– Tacka nej till tunneln även om den skulle vara gratis! Konstnären Kari Niskanens åsikt är klar. I går, på bilfria dagen, ställde han på Torggatan i Mariehamn upp ett konstverk som inte är nådigt mot Föglötunneln.

Kari Niskanen har också tidigare, i installationer och skulpturer, visat att han inte är rädd för att torgföra sina åsikter. Det verk han nu visar är ett beställningsarbete för Agenda 21. Ett uppdrag som går väl ihop med hans egna åsikter.

– När jag första gången hörde om tunnelplanerna trodde jag att det var fråga om ett skämt, säger han.

– Det var lite som när man på nittioalet lade fram idéer om en Formel 1-bana här på Åland!

Skräckvision

Den protest som Niskanen nu uttrycker genom sitt tunnelkonstverk ger klara och tydliga hänvisningar till den skräckvision som han menar att tunneln utgör.

På väg in i den svarta svetsade metalltunneln ser man en bil med passagerare som påminner om det skräckslagna ansiktet i **Edvard Munchs** ”Skriet”. Ut i andra ändan kommer samma skräckslagna passagerare men dessutom en triumferande Hitler på motorcykel. Var och en kan dra sina slutsatser.

På tunneln kan man också läsa en fiktiv bioaffisch: **Stanley Kubrick's** ”The Future OF The Tunnel” med manus av **Stephen King** och en rollista med ”Landskapsregeringen, Tillväxt, Utveckling, Bilen”, med flera.

Kari Niskanen vill väcka tankar med sitt verk som också

Tar ställning. På bilfria dagen tog Kari Niskanen ställning mot Föglötunneln med ett konstverk beställt av Agenda 21.

skulle finnas utanför Ålandica vid den tunneldiskussion som arrangerades i går kväll.

Någon bro till Föglö vill han inte heller höra talas om. Det skall vara färjor som sköter trafiken även i framtiden.

– Föglö är ju ytterskärgård, säger han.

Åker inte tunnelbana

På frågan om han bara är emot just den här tunneln eller tunnlarna överhuvudtaget blir svaret:

– Bara den här tunneln, inga andra, de andra tunnlarna får

andra ta sig an där de finns.

På frågan den lite provocerande frågan om han åker tunnelbana när han är i Stockholm blir han inte heller svaret skyldig:

– Tunnelbana har jag inte åkt sedan nittioalet och till Stockholm far jag aldrig!

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Hitler. Hitler på motorcykel på väg ur tunneln. Bakom dem en bil med skräckslagna passagerare.

Fartygsakvareller med anknytning

Björn O. Svensson är tillbaka på Åland med en ny akvarellutställning. Den här gången visar han utställningen ”20 fartyg”, en utställning som är specialproducerad för Önningebymuseet.

– **Björn O. Svensson** från Blekinge är inte bara en skicklig målare, han är även väl insatt i den åländska sjöfartshistorien, säger **Kjell Ekström** vid museet.

Han noterar att alla fartyg på målningarna i utställningen på något sätt har en anknytning till Önningeby.

Önningebysjömän

– Här finns flera fartyg som **Olof Knahpe** (född på Övre Knapans och gift till Östra Hinders) seglat på, bland andra Archibald Russel, Mariechen och Argo. **Torvald Andersson** (Maj-Britt Sjölands far) seglade åren 1929-30 och 1932-35 på Winterhude, 1928-29 och 1931 på Prompt och 1930-31 på Melbourne. **Thure Ekström** från Södra Bentes for till sjöss som 16-åring och hans seglade på Eläköön som då var inspelningsplats för den svenska spelfilmen ”På kryss med Albertina”. Också **Torvald Andersson** hade seglat på Eläköön. Thures bror **Karl Ekström** hade bland annat seglat på Pommern och

Ångare. Ångfartyget Argo med däckslast.

L'Avenir. Även Thures och Karls bror **Enzio Ekström** hade seglat på Pommern. Deras farbror i sin tur, **Felix Ekström**, flyttade till Sverige och utbildade sig till kapten där. Ångaren Östanå, som finns med på utställningen, har förts av honom.

Kjell Ekström berättar vidare att flera av fartygen på utställningen även torde ha varit **Karl Bromans** arbetsplats. Bland annat hade han varit mönstrad på Prompt. **Lindmans John** (Andersson) var en torparpojke från byn som omkom då Plus gick under utanför Mariehamn i december 1933 (torpet låg alldeles norr

om nuvarande Önningeby såg).

– **Lars Sjölund**, svärson till Torvald Andersson, har också ett långt sjömansliv bakom sig. Det första fartyg han mönstrade på, ångaren Gottfrid, finns även med på utställningen.

Även Vallona, som förliste i december 1907 utanför Norges kust, finns med eftersom Mattas (hemman nr 3) i Önningeby en gång i tiden ropade in andelar i fartyget på en auktion.

Ett axplock

– Utställningengör naturligtvis inte anspråk på någon form av heltäckande dokumentation

Ställer ut. Björn O. Svensson visar fartygsakvareller i Önningebymuseet.

av vare sig seglande sjömän från byn, eller fartyg med byanknytning. Urvalet är bara ett slumpmässigt axplock, säger Ekström.

Utställningen hade vernissage i lördags och håller ännu öppet nu på lördag och sön-

dag, den 26 och 27 september, kl. 13-16.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: KJELL EKSTRÖM

Orkester. Några av ungdomsorkesterns unga blåsare i aktion.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Ny orkester för unga blåsare

Sugen på att spela blåsmusik? Mariehamns ungdomsorkester startar nu en ny orkester och bjuder till instrumentprovarkväll.

Krister Norrgrann, som åtminstone till en början håller i trådarna, berättar att det man nu drar i gång är en ny upplaga av den så kallade B-orkestern. Man hoppas nå ungdomar i årskurs 3-6 som vill spela blåsinstrument.

Via B-orkestern har man möjlighet att om ett par år gå in i A-orkestern, som leds av **Åke Hillar**.

Gott kamratskap

Förutom att man i orkestern får lära sig spela olika blåsinstrument och slagverk vill man också ge medlemmarna musikaliska kunskaper, ett gott kamratskap och ett gott uppförande. Reseupplevelser bjuds det också på eftersom orkestern gör många resor i Norden och i Europa.

De instrument man kan välja mellan är: tvärflöjt, oboe, fagott, klarinett, saxofon, trumpet, valthorn, trombon, baryton/eufonium, tuba och slagverk.

Ungdomsorkestern har en stor uppsättning instrument som man kan få hyra mot en liten avgift.

Provspela instument

På måndag, den 28 september kl. 19, ges möjligheter att provspela de olika instrumenten i Strandskolan (norra).

För att kunna planera instrumentprovarkvällen hoppas man att någon förälder gör förhandsanmälan på e-postadressen: krister.norrgrann@mariehamn.ax senast fredagen den 25 september. Det går också bra att ringa tel 0457 331 26 33. (jk)

Ledigt annonsutrymme

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning tel 23 444.

Nya Åland

Att sitta still i kyrkan en växande

Kristen djupmeditation? Vad är det?

Det finns en starkt växande rörelse inom kyrkan idag där människor samlas i tyst meditation inför altaret i ortens kyrka. En övning i tyst närvaro som också bidrar till fysiskt och psykiskt välbefinnande.

Den meditationsteknik som kyrkoherde **Kent Danielsson** undervisar i är en zeninspirerad djupmeditation med kristen inriktning.

Det är en övning att bli närvarande i kroppen.

–Spiritualiteten, andligheten sitter i kroppen och inte i knoppen som vi ibland inbillar oss. Meditation ökar förståelsen för vad andlighet handlar om.

Det var på Sigtunastiftelsen i Sverige som Kent Danielsson i mitten av 80-talet först kom i kontakt med kristen djupmeditation.

–Jag blev så tagen av det att jag började gå kurser och utbildning i det, de flesta på Berget i Rättvik där man kontinuerligt utbildar präster och lekmän i meditationsledning. För mig och många fler har det förvandlat synen på den andliga traditionens mening och innehåll. Meditationen har gett mig både en större respekt för den andliga traditionen och en större frihet.

Kristen djupmeditation är mycket enkel, man försöker bara sätta sig till vila.

–Meditationsställningen är på inget sätt ideologisk, utan helt fysiologiskt motiverad, understryker Kent Danielsson. Ser du ett åtta månaders barn när det sitter, så sitter det stadigt och rakt med en imponerande hållning. Det är den sittställningen vi borde hitta tillbaka till.

Ju stadigare och bättre man sitter ju större är möjligheten till vila och avspänning i kroppen.

–Vi är mer spända än vi tror att vi är. Spänningar i kroppen är fysiologiska hinder som hindrar oss att hitta tillbaka till oss själva, till vårt minne, vår historia, vårt jag.

”Reclaim the church”

Kent Danielsson tycker det är skönt att man i Mariehamns församling kan sitta i en kyrka, inför altaret och meditera, att människorna inte är förvisade att sitta utanför.

–Det finns redan en Reclaim the Street-rörelse. Det här är en sorts Reclaim the Church-rörelse.

Alltså att återta kyrkan till människorna. Att människor har rätt att vara i kyrkan, att sitta här.

–När vi sätter oss till vila inför altaret är det den förlorade sonen som är på väg hem.

Kent Danielsson menar att hem till kyrkan, andligheten, oss själva kan vi inte komma med tankarnas, ideologiernas hjälp utan genom att kroppen spänner av och hittar sig själv.

–Det är viktigt att påpeka att det här är en lång process. Jag började själv meditera i mitten av 80-talet, sen gick jag i utbildning och på kurser i fyra, fem år och har långa perioder i mitt liv mediterat dagligen. Jag har också haft perioder av uppehåll, men det roliga är att trots att man inte har mediterat på en tid så har man inte förlorat det kroppen lärt sig. Det finns kvar och återkommer.

–I kroppen finns våra minnen, vår historia. Kroppen hårbärerar vårt väsen och våra erfarenheter lämnar konkreta spår i kroppen.

Kroppen reagerar

Kent har upplevt när han deltagit i långa reträtter med flera pass daglig meditation, där man ibland stigit upp klockan fem på morgonen för att meditera, hur meditationen gett väldigt fysiska uttryck som att han hyperventilerat eller fått hjärklappning.

–När kroppen spänner av kommer man närmare smärtsamma saker och kroppen reagerar helt konkret på gamla erfarenheter så man upplever dem på nytt.

Det är inget farligt, men inte heller något man i sig skall sträva efter. Meditationen är till för att ge vila och avspänning, inte för att söka exceptionella upplevelser.

Det finns livssituationer då det finns annat man behöver bättre än just meditation

”Det finns en ordtröthet i vår tid, som gör att många människor upplever tystnaden som den bästa förkunnaren. Även tystnaden eller frånvaron av ord kan predika.”

Claes Bertil Ytterberg

–Är man i akut sorg eller en annan krissituation är det bättre att prata om det än att vara tyst. Då är det bättre att

söka sig till kyrkan för samtal.

Vid depression kan dock regelbunden sittande meditation vara bra.

–Meditation kan vara ett sätt att kämpa sig ur ett depressivt livsmönster av tomhet och meningslöshet. Meditation är en långsam och ödmjuk process som för oss tillbaka till ögonblicket

och till att värdera det liv som vi lever nu istället för att leva i ett tillstånd av otillfredställelse.

–Det är inte ovanligt att tårarna plötsligt börjar rinna när man mediterar, då låter man dem rinna. Det kan handla om gammal sorg som kommer fram. Ängest kan också förekomma, ängest hör ihop med olika sorters spänningar och läsningar som finns i kroppen.

Fysiska smärtor

Fysiska smärtor som beror på spänningar, fel sätt att gå eller sitta kan helt försvinna genom den kroppsnärvaro och avspänning som meditationen ger.

–Jag vet inte exakt hur det

går till, men det verkar vara så att när man uppmärksammar dem så försvinner de. Jag har själv mångårig erfarenhet av att lindra den fysiska smärtan genom att gå in i den.

–Det ger rena, fysiska konsekvenser när man hittar kropp och närvaro, man återfinner sin värdighet. Det finns en märklig inre resning hos dem som hållit på med meditation länge, det syns i deras sätt att vara.

Kent började läsa evangelier på ett nytt sätt, sedan han började meditera.

–Jag kan möta erfarenheter i evangelierna med igenkännande, jag vet helt enkelt vad det är. Det är erfarenheter jag känner igen, inte nå-

got jag bara behöver tro på, i betydelsen intellektuellt förstå.

Räknar skor

För att man inte skall börja med allmänna dagdrömmar under meditationen finns olika knep att ta till.

–Vi är mer benägna att dagdrömma än vad vi i allmänhet tror. Vad mycket det är på gång inom oss hela tiden! Man planerar middagsmat, räknar hur många par skor man har hemma och så vidare, skrattar Kent.

–Sinnet behöver ha något i fokus för att kunna fokusera. Det vanligaste är att man bara fokuserar på andningen, andas in och andas ut, man brukar räkna ett på

Erövra tystnaden. Kent Danielsson gläds över att djupmeditationsgruppen i Mariehamns församling kan meditera i Sankt Görans kyrka.

Kinesiotaping

Perfekt för dig med muskel- och ledbesvär.

Även svensk klassisk massage.

tel: 050 400 4867

www.lemassage.ax

Östra Esplanadgatan 7

LE Massage

BESÖK OSS PÅ HUNDMÄSSAN!

Back on Track®
Lev livet aktivt med keramisk textil som lindrar och värmer!

Back on Track – produkter för människor och djur

Mikis Hund & Färd

Kom och se höstens kollektion kvalitetsjackor från Gersemi!

Skarpansvägen 29
Mariehamn 22100

REA på jackor!
Finns i butiken och på mässan

Kom och se höstens kollektion kvalitetsjackor från Gersemi!

Tel: 018-12890
Mail: mikis@aland.net

-10%

PÅ HELA BACK ON TRACK-SORTIMENTET från husse/matte till hunden!
Gäller mässdeltagare

Mån-fre kl. 10-17
Lö kl. 10-14

Har du

ont i kroppen

T.ex. ömma muskler, spända axlar, inflammationer, svårålkta sår, m.m.

Boka tid för

• **Laserbehandling** • **Homeopati**

• **Reikihealing**

(Även för djur)

För information och bokning ring Nina Blomqvist, tel 050 3304 663

Nu vid Godby Hotell Engelsgränd 2.

kande rörelse

Foto: JONAS EDSVIK

inandning, två på utandning och så vidare till tio, sedan börjar man om. Kommer man av sig och börjar dagdrömma för man varligt fokus tillbaka på andningen och börjar om från ett igen.

Reportern kan frimodigt vittna om att man ibland aldrig kommer längre än till två under en hel sittning, man får börja om, om och om igen.

– Det finns ingen som helst magi i det här, räknandet är bara till för att sinnet skall ha något att fokusera på.

Andningen viktig

Andningen däremot är viktig. I motsats till vissa sorters yoga eller andra meditationstekniker försöker man

inte på något sätt manipulera andningen inom kristen djupmeditation. Sitter man rätt, kommer den naturliga djupandningen av sig själv. Genom djupandning kommer man mer i kontakt med sig själv.

– Andningen är viktig för avspänningsprocessen. Vid utandning sjunker kroppen ihop, vi ger ifrån oss allt. Vid inandningen fylls vi på nytt av kraft och liv.

I andningen sker pånyttfödelse och död.

– Det är ingen skillnad om man är troende eller icke-troende, det handlar om samma process. Den stora grejen är att här blir man bekant med en andlighet, spiritualitet som inte fångas

i dogmer. Det är som när man i förväg studerat kartor över ett främmande land och sedan när man kommer dit, på plats plötsligt känner igen sig.

Bortom våra ambitioner

Kent berättar om en kvinnlig, engelsk eremit **Maggie Ross** som talar om "intentionens paradox".

– När man glömt nycklarna någonstans och försöker komma ihåg var man lagt dem, blir det svårare och svårare ju mer man anstränger sig för att komma ihåg. Om man däremot ställer sig och diskar och glömer att man glömt, då kommer man plötsligt på det.

– Vårt samhälle är så fyllt av information och vi anstränger oss så för att skapa oss ett liv, ju mer vi anstränger oss ju längre bort från oss själva och livet kommer vi. När vi sätter oss på en kudde, glömmar vi våra ansträngningar att skapa oss liv och då hittar vi det. Då kan vi också plötsligt förstå vad Jesus menar när han säger att du skall förlora ditt liv för att finna det.

– Kristen djupmeditation i kyrkan innebär att sitta och invänta det förlorade livet. Också i kyrkan kan andligheten bli ett projekt vi anstränger oss för att genomföra och då tappar vi det.

Kent Danielsson hänvisar igen till Maggie Ross.

– Hon skriver om kyrkans kris och att hon inte tror på en renässans i den kristna traditionen om vi inte hittar tillbaka till tystnaden som är bortom vår ambition.

Det finns förstås också en kritik inom kyrkan mot den kristna meditationsrörelsen. Det finns skeptiker som undrar varför man sitter så konstigt och man hävdar att meditationen inför element från främmande religioner till kristendomen.

– Men då behöver vi påminnas om att i urkyrkans klostertradition fanns från början en strävan att tränga in i bön och meditation och man hade också då speciella sätt att sitta som gjorde att man kunde sitta länge och som gjorde människan lugn.

Tänk att något så enkelt som att bara sitta ner på en kudde kan ge så mycket. Det är både enklare och mycket svårare än man kan föreställa sig.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax
tfn 528 465

Ålands Idrottscenter

Öppettider från 1 september

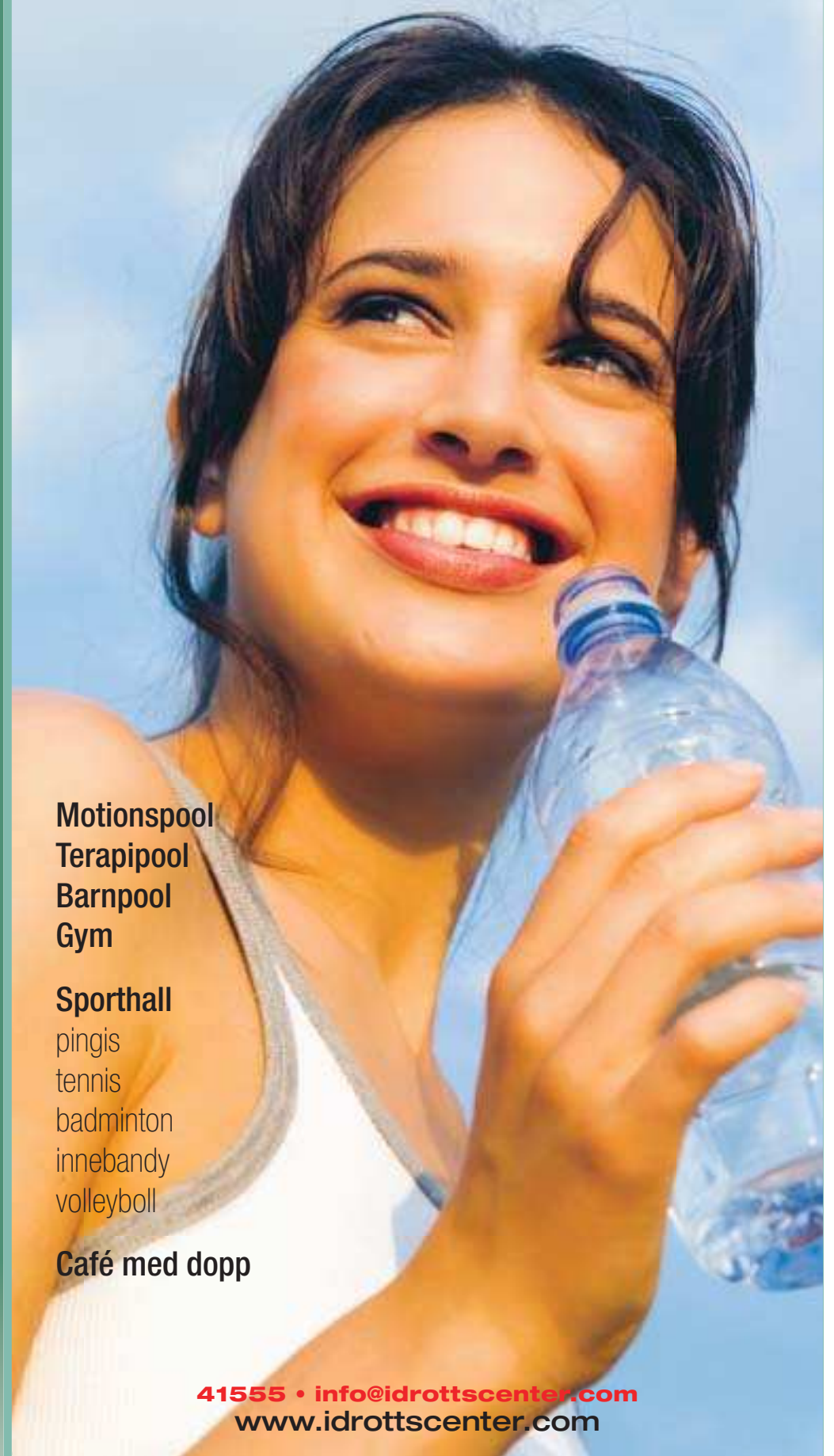
Vardagar 9-22

Helger 12-18

Morgonsim tisdagar o fredagar 6-10

(Premiär 1 september)

Välkommen
att må bra

Motionspool
Terapipool
Barnpool
Gym

Sporthall

pingis
tennis
badminton
innebandy
volleyboll

Café med dopp

41555 • info@idrottscenter.com
www.idrottscenter.com

Annonsera i
den tidning
du själv läser.

Kontakta Nya Ålands
annonsavdelning
tel 23 444

Nya Åland

TUNTURI
F-20 / F-30

F-20 **299€**
F-30 **399€**

BREMSKEY
Cardio Ambition

249€

Motionscyklar

CITY
SPORT & CYKEL

tel 14 950
Skarpansv. 28
Öppet: må-fre 9-17
lör 10-14

Gita

SALONGEN

ANTAGLIGEN BÄST!

www.gitasalongen.com

Strandhagsvägen 11 tfn 23 881
Må-on-fre 9-17, ti-to 9-19, lö 9-14

Schwarzkopf
PROFESSIONAL

På stol. För den som har svaga knän eller annars är för styv att sitta på golvet.

På kudde. Man kan sitta både med benen i kors eller på knä på en meditationskudde.

På pall. På en låg meditationspall kan man sitta bekvämt ganska länge.

Så här sitter man

När man mediterar kan man sitta på flera olika sätt, på kudde, på pall eller på stol. Det viktiga är att man sitter på rätt sätt. Det ger avspänning och gör att man orkar sitta stilla länge.

Sättet att sitta när man mediterar är fysiologiskt motiverat. Genom tusentals år av erfarenhet har man hittat några sittställningar som bidrar till avspänning och vila. Oberoende av om man sitter med benen i kors i lotus eller halvlotsställning, om man sitter på knä eller på en stol är grundprincipen den samma.

Överkroppen hålls rak och upprätt, man orkar sitta länge om man har en stadig grund.

Grunden består av en trekant vars ena bas är sittknölna och de två andra knäna. Så sitter ett litet barn alldeles av sig själv, utan att ha gått på kurs.

Inom kyrkan är sittandet på knä med en bönepall eller en bönekudde under rumpen det vanligaste. För människor som har problem med knäna eller av olika anledningar är styva och stela är sittandet på stol det enklaste.

Händerna brukar man placera i famnen, den ena handen vilar i den andra och tummarna möts.

–Grejen med tummarna är helt enkelt det att man genast märker när man börjar dagdrömma eller tappa koncentrationen för då brukar tummarna glida ifrån varandra,

berättar Kent Danielsson.

Blicken fäster man på golvet en bit framför sig. Man rekommenderar att ögonen hålls halvöppna istället för slutna. Blundar man är det lättare att hänge sig åt drömerier eller falla i sömn.

Sitter man så här kan man sitta länge och vara både djupt avslappnad och väldigt alert samtidigt. (kg)

Meditationsrutiner i Sankt Görans

Varje onsdag kväll samlas ett femtontal personer till kristen djupmeditation i Sankt Görans kyrka. Vill man prova på är det bara att komma. Alla är välkomna, så länge man följer de gemensamma rutinerna. Så här går det till.

I Sankt Görans kyrka i Mariehamn hålls kristen djupmeditation ledd av Kent Danielsson på onsdag kvällar.

Kent Danielsson är på plats från klockan 18.30. Mellan 18.30 och 18.50 finns varje onsdag kväll ett tillfälle för introduktion, samtal och frågor.

–Jag berättar hur man skall sitta, hur man andas, vad som kan hända. Jag hjälper också till att justera sittställningen om det behövs.

Sedan hålls en tio minuters paus innan meditationen inleds kl 19, man kan också komma direkt till den tysta meditationen och behöver då vara på plats fem i sju.

–Jag börjar med en kort berättelse, sedan sitter vi tysta i meditationsställning i 20 minuter.

För att underlätta blodcirkulationen och för att inte benen skall domna reser man sig sedan till det som kallas meditativ gång. Deltagarna går runt ett varv i kyrksalen, mycket långsamt och fortfarande under tystnad, man försöker att bibehålla den fysiska och meditativa hållningen.

–Sedan sitter vi ner igen och mediterar ytterligare 20 minuter. Om jag märker att folk har det väldigt svårt och tungt kan det minskas till 15 minuter, ibland kan det istället förlängas till 25.

Är man intresserad av att vara med är det bara att komma till kyrkan, oberoende av livshållning eller tidigare erfarenhet av meditation. I kyrkan finns färdigt stolar, bönepallar och -kuddar.

–Det enda som förutsätts är att deltagarna följer de gemensamma rutinerna, hälsar Kent Danielsson. (kg)

MARIEBAD

MARIEHAMNS STAD

KOM IGÅNG!

Mariebad simkampanj

Start den 28 september

NYHET!

Morgonfrukost på Café BASECAMP

Torsdagar
Start den 25 september kl. 07.00-09.00 4,50€

MYSFREDAGAR I HÖST 30.10, 27.11 och 18.12

VÄLKOMMEN !

Tel 531 650, Österleden Mariehamn, www.mariebad.net

ALLT FÖR DIN MOTION!

DUKE

FITNESS®

DF 7500 Basic Multigym

Vikter
lösa+laddningabara

Boxning
Jumpamattor
Dörrstång
Pilatesbollar
Theraband (gummi)
m.m. m.m.

CITY
SPORT & CYKEL

tel 14 950
Skarpansv. 28
Öppet: må-fre 9-17
lör 10-14

HAGLÖFS

HAGLÖFSDAG

torsdag 24.9

-15% på alla Haglöfsprodukter

SPECIALPRIS

UNDER TORSDAGEN

Gore-Tex jacka och Gore-Tex byxa

dam- & herrmodell

398€

Ord. pris 560,-

Representant på plats kl. 10-17

SPORT

center

NORRAGATAN 9, tel. 16 489, fax 16 589. Öppet 9-17.30 **lörd. 10-14**

Inte höjdrädd. Nu renoveras som bäst fasaden på Badhusbergets vattentorn. Arbetsledaren Carl-Johan Gestranus tycker att vattentornet är enastående och att det gott kunde öppnas för guidade turer.

Hopp för vattentornet på Badhusberget

Fasadrenoveringen i full gång

Fallande tegelstensbitar är ett minne blott. Nu fejas det på vattentornets fasad.

–Vi räknar med att vara klara om några veckor, berättar arbetsledaren Carl-Johan Gestranus.

I februari stängde Ålands vatten ab av området kring vattentornet på Badhusberget i Mariehamn. Fasadteglet höll på att vittra sönder och föll ner på marken i stora bitar.

För två veckor sedan inleddes reparationerna av vattentornets fasad. Tornet ritades år 1955 av arkitekten K.R. Lindgren och byggdes året därpå, berättar **Carl-Johan Gestranus**, arbetsledare och ägare till firman Probuilders Scandinavia.

–Allt material har sin tid och det här är ett ställe som är utsatt för väder och vind. En

oputsad tegelvägg har en benägenhet att börja läcka med tiden. Vi har bytt ut skadat tegel så att vi får en bra yta under putsen.

Teglet har ankrats med ett rostfritt galler och ovanpå läggs tre lager puts.

–Så fast teglet skulle fortsätta frysa sönder kan det inte falla ner bitar.

En ädelputs i en gulröd nyans kommer att kröna verket.

Gjort sitt bästa

Stadsarkitekt **Sirkka Wegelius** har varit med och diskuterat färgvalet. Helst skulle hon ha sett att det tidigare fasadmaterialet hade bibehållits helt och att man inte lagt puts på tornet.

–Men det hade blivit för kostsamt att sätta samma tegel och sedan byta ut det om och om igen. Då byggnaden inte

är k-märkt kan vi inte kräva att ägarna använder tegel. Vi har gjort det bästa vi kan.

Problemet med det eroderande teglet finns på flera andra ställen i Mariehamn.

–Vi har samma problem i Idrottsgården till exempel. Det verkar som om teglet inte är ordentligt bränt, det tål inte klimatet.

Utsikt över stan

Badhusberget är en populär plats för både turister och ålänningar. Högst upp i tornet är utsikten över Mariehamn vidunderlig. Carl-Johan Gestranus tycker att tornet kunde öppnas upp för allmänheten, till exempel genom guidade turer.

–Men det är upp till ägarna, konstaterar han.

Plattorna på taket ska lyftas upp lite grann.

–Och så lägger vi hit över-

En rödgul ädelputs har valts ut i samarbete med Stadsarkitektkontoret. Målet är att efterlikna färgen på det gamla teglet.

svämningsskydd så att vi inte får en bassäng här.

Gestranus tycker att han för tillfället har Mariehamns finaste arbetsplats.

–Med sin ”fartygshytt” är det här tornet enastående jämfört med andra vattentorn i Finland.

Om några veckor kommer renoveringen att vara klar.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Ingen vacker syn. Högst upp i vattentornet finns mängder av kablar och antenner. -MCA och Mariehamns telefon har lovat snygga upp lite här, säger Carl-Johan Gestranus. Han tycker att det skulle vara fint med färgat ljus som skulle lysa upp toppen av tornet.

Väggdränering. Fukten visar sig som ett sprött saltlager på insidan av vattentornet, berättar Carl-Johan Gestranus.

Styvt jobb. Tarmo Tasa från Estland jobbar med att putsa fasaden.

Lite kurios. Så här har det sett ut på Badhusberget tidigare. De gamla vykortet (utgivna av Uno Markström respektive Mariehamns bokhandel) visar ett utsiktstorn i trä och en paviljong från 1900-talets början.

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Man kommer inte med bara för att man heter Peter Forsberg.

BENG-ÅKE GUSTAVSSON LOVAR INTE ATT FOPPA TAS UT TILL OS-TRUPPEN.

Vem ska Pekka toppa med?

Så här resonerar IFK-tränaren kring anfallsalternativen mot Haka...

FOTBOLL. En given anfallare och en given försvarare är avstängd.

IFK Mariehamn saknar alltså både Sasha Anttilainen och Paulus Arajuuri i kvällens match mot Haka.

Men IFK:s tränare Pekka Lyyski är inte orolig.

–Jag tycker att jag har tillräckligt med alternativ att välja mellan, säger han.

Att både anfallaren Sasha Anttilainen och försvararen Paulus Arajuuri är avstängda i kvällens match mot Haka öppnar upp för alternativ om vilka som ska fylla deras positioner.

Eftersom Anttilainen är den enda anfallaren i IFK som annars är så gott som given i startelvan är frågetecknen flera kring hur IFK:s tränare Pekka Lyyski tänker anfallsmässigt. Arsim Gashi satt på bänken mot Lahti i söndags, får han förtroendet att spela den här matchen? Spelar Wilhelm Ingves från start, eller blir det kanske Ante Simunac eller Dmytro Pronovych som får flytta upp en position?

I söndags startade Anttilainen på topp tillsammans med Kenneth Gustavsson. En kombination som enligt Lyyski fungerade bra. Men nu när Arajuuris lucka i backlinjen måste fyllas är Gustavsson enligt Lyyski det naturligaste alternativet på mittbackspositionen.

–Men samtidigt är Kenneth fortfarande ett alternativ på topp. Beroende lite på hur Mikas (Niskala) kropp mår och om jag måste använda Johan Carlsson som mittfältare eller mittback, säger Lyyski.

Niskala spelade hela matchen i söndags och är enligt Lyyski skadefri men kanske ännu inte helt i toppform. Men Lyyskis lista på alternativ slutar inte där.

–Nästan alla spelare är i strålande form så jag kan inte klaga. Att ha flera alternativ att välja på som jag har nu ser jag bara som angenämt problem, säger han.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK

DMYTRO PRONEVYCH OCH/ELLER ANTE SIMUNAC:

–Det som talar för Ante är att han tidigare har spelat mycket som anfallare och trivs i den rollen. Det som talar emot att jag skulle använda honom på den positionen är att han just nu är en av de fräschaste spelarna i laget eftersom han hoppade in sent i matchen mot Lahti. Det lutar därför mer åt att jag använder honom som yttermittfältare. Och väljer jag att spela med två renodlade anfallare, så får han spela offensiv mittfältare. Likadant gäller för Dmytro.

ARSIM GASHI OCH/ELLER WILHELM INGVES

–Det som talar för både Gashi och Ingves är att de är de två renodlade anfallarna i laget som är tillgängliga i matchen mot Haka. Det kan också tala emot dem beroende på vilket spelsystem jag bestämmer mig för. Spelar vi 4–4–2 kan båda spela från start, spelar vi 4–5–1 blir det bara en av dem.

KENNETH GUSTAVSSON:

–Kenneth gjorde en riktigt bra match mot Lahti på topp. Fotboll är en prestationsidrott och han hade ett par tre riktigt bra målchanser i söndags, vilket talar för att jag kan tänka mig att använda honom på den positionen igen. Men samtidigt känns det mest naturliga just nu att använda honom som mittback.

LÄGET I LAGET

FC HAKA-IFK

Var: Valkeakoski

När: onsdag 23 september

Tid: 18.30

Trolig laguppställning: Gustav Långbacka-Alexandros Pappas, Kenneth Gustavsson, Mate Dujilo, Patrik Rikama-Ante Simunac, Tamás Gruborovics, Johan Carlsson, Marcus Olofsson, Dmytro Pronovych-Arsim Gashi.

Skador: Alla i laget är skadefria, men Mika Niskala och Amos Ekhalie hade vissa frågetecken kring sig under gårdagens träning huruvida de skulle orka 90 minuter.

Avstängningar: Paulus Arajuuri och Sasha Anttilainen

Form: –Vi är i mycket god form så det skulle förvåna mig väldigt mycket om vi inte är det spelförande laget, och då tror jag målen kommer också, säger Pekka Lyyski.

Utropstecken: Haka har inte vunnit en match sedan 5 juli då de slog MyPa borta med 2–0.

**Pekka Lyyski om...
... att Haka inte har vunnit en match sedan i juli.**

–De har en ny tränare (Sami Ristilä) nu så det blir nog ett helt annorlunda och offensivt Haka vi får se. Han (Ristilä) har två förluster borta sedan tidigare så det är stor press på honom hemma i morgon (läs i dag). Han gör nog allt för att vinna för att få arbetsro med laget.

... att den offensiva satsningen mot Lahti i

söndags håller i sig även mot Haka.

–Vi måste arbeta för att få resultat och därför kommer vi att fortsätta med det aggressiva försvarsspelet. Det som vi har fokuserat på nu och det som är målsättningen inför matchen mot Haka är att vi ska ha bollen mer än motståndaren, därför måste vi vårda vårt passningsspel. Det tror jag

kommer att bli avgörande i Valkeakoski.

... om hur viktig en seger är i kväll.

–Vi är fullt medvetna om att oavgjort mot Haka inte räcker om vi ska ha chans på medalj, eftersom om Honka vinner sin match (som de spelar mot Jaro i kväll) så halkar vi efter. Vi måste måste helt klart gå för vinst.

I dag kan ÅU:s guld bli klart

■**FOTBOLL.** Ikväll klockan 18.30 möter Honka Tips på bortaplan i damligen. Om Honka-som nu ligger på andra plats i tabellen på 38 poäng, 13 poäng efter serieledarna Åland United-tappar poäng i kvällens match är guld Åland Uniteds.

Med bara fyra matcher kvar efter kvällens har Honka då ingen chans att gå ikapp ÅU längre, vare sig de skulle vinna resterande matcher eller inte. (ml)

Sportmagasinet laddar för derby

■**TV.** Ikväll besöker Åland24:s Sportmagasinet Hammarland IK:s och Jomala IK:s träningar för att se hur de laddar inför söndagens derby i division IV.

När lagen möttes förra gången vann Hammarland med 5-0 och nu är Jomala revanschuget.

Det lär dock inte bli någon lätt match då HIK även har chans att säkra seriesegern om de tar poäng mot Jomala IK. (ml)

Sandkastare avstängd tre matcher

■**FOTBOLL.** Tampere Uniteds Antti Ojanperä, som under matchen mot IFK förra helgen kastade sand i ansiktet på Wilhelm Ingves, har nu blivit avstängd från spel ytterligare en match.

Ojanperä föll under matchen ut över sidolinjen ner i längdhoppsgropen, enligt domaren delvis på grund av att han knuffats av Ingves, och han reagerade häftigt genom att vända sig om och kasta sand ur gropen rakt i ansiktet på IFK-anfallaren.

Ojanperä fick rött kort direkt och blev därmed avstängd från spel i två matcher.

Nu har disciplinkommittén vid Finlands fotbollsforbund sammanträdit och beslutat att förlänga avstängningen med ännu en match.

Ojanperä har avtjänat ett av de tre matchstraffen. (ml)

Öhmans Storvreta vann premiären

■**INNEBANDY.** Hannes Öhmans Storvreta IBK vann med 8-0 över Västerås IBF i säsongspremiären i Superligan som spelades i lördags. Öhman, som började matchen på bänken, stod för assisten när Dan Johansson satte 4-0 målet i powerplay.

Nästa match för Storvreta är på måndag mot Sirius.

Andreas Ahlqvists Järfälla IBK fick i sin premiärmatch se sig slagna med 5-3 av IBK Dalen. (ml)

Estnisk anfallare till Haka

■**FOTBOLL.** Estniska anfallaren Mado Pakk, 20, har skrivit på ett kontrakt för Haka som går ut i slutet av nästa säsong.

Pakk spelar säsongen ut för Hakas farmlag Koskenpojat, men tränar fortsättningsvis med Haka. (FNB)

Jonathan Olin tog sju segrar i FUIA:s KM

FRIIDROTT. 55 personer deltog när FUIA ordnade klubbmästerskap i friidrott på Granboda IP:s gräsplan.

Det tävlades i sju grenar och Jonathan Olin som tävlade i P-11 lyckades med bedriften att vinna dem alla.

Det tävlades i kula, längd, diskus, höjd och spjut. Beröende på ålder tävlade man också i 60 och 600 meter eller i 100 och 800 meter. Flest grensegrar togs av Jonathan Olin som vann alla de sju grenar han ställde upp i.

Olin tävlade i klassen P-

11, och noterbart är att hans totala poäng 1.249 räckte till en femteplats i sjukampen, och de fyra som placerade sig högre än honom tävlade alla i seniorklassen.

–Det gick ju bra, det trodde jag att det skulle göra också, säger Olin.

Hoppa höjd

Hur länge har du sysslat med friidrott?

–Jag vet inte exakt hur länge men längre än ett år i alla fall.

Jonathan säger att han tycker bäst om att hoppa höjd och att springa 600 eller 300 meter.

Ska du tävla något mer framöver?

–Jo, jag vet inte när men jag är med när det ordnas något, säger han.

Andra som tog många grensegrar var **Julian Mörn** med 4 grensegrar i P-9, **Jesper Hellström** med 6 grensegrar i P-13, **Roy Jansson** med 4 grensegrar i herrarnas seniorklass, **Fanny Skaag** med 3 grensegrar i F-9, **Josephine Tähtinen** och **Matilda Sundblom** med 3 grensegrar var i F-11, **Rebecka Sundblom** med 4 grensegrar i F-13, **Minna Hellström** med 3 grensegrar i F-15 och **Marie Snällström** med 3

Vinnare. Jonathan Olin vann i alla de sju grenar han ställde upp i när FUIA ordnade klubbmästerskap i friidrott.

Foto: PRIVAT

grensegrar i damernas seniorklass.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Sportens kom ihåg

■ **Basket Åland:** Basketträning för damer hålls måndagar 17.30-19.00 och tisdagar 19.30-21.00 på Sjömansskolan. Ansvarig tränare Joachim Torsson: 0457 3435150. Basketherarna har träning på Sjömansskolan 20.30-22.00 på tisdagar och basket för 12-15-åringar börjar 17.00-18.00 på fredag den 11 september på Strandnäs skola. Ansvarig tränare Andrew Hagmark-Cooper: 0457 342 9202

■ **BC Clipper:** Klubbträning torsdagar 20.00-21.00.

■ **Canis Löpus:** Välkomna till Canisloppet på onsdag 18.30. Starten från WHA.. Sträckor 13 km och 10 km. Ingen avgift.

■ **Centrerad ridning:** Träna din sits med Toini Pettersson 25-27 sept. Teori och privatlektioner. Hålls i ridhuset i Tranvik, start fre kväll. Alla ryttere och hästraser är välkomna. Info och anmälan 04570947490, midgard@aland.net

■ **IFFK-IFF-SIF:** Klubbkamp i friidrott, omgång 4, onsdag 18.30, vid Breidablick i Finström. Terränglöpning, 1 km, för P/F 7-15 år. Anmälning se-

nast 18.00. Vi bjuder på korv och saft.

■ **JIK-friidrott:** Klubbmästerskapen hålls i år på nya Hammarvallen söndag 27 september 12.00. Vi anmäler oss från 11.30 på plats! Grenar: 9-11-13/60m, 15 och äldre 100m. För alla klasser höjd, längd, spjut och kula.

■ **Mariehamns gymnastikförening:** Höstmöte onsdag 19.00 i Idrottsgårdens konferensrum. Stadgeenliga ärenden. Alla medlemmar välkomna.

■ **Mariehamns seglarförening:** Propagandasegling för kölbåtar 26 och 27 september. Lyssegling med jaktstart, första start lördag 11.00, anmälan på plats från kl 10.00. Söndag första start kl 12.00, anmälan från kl 11.00. Efter segling möjlighet till bastubad, lördag mat från kl 15.00 på Pub Niska.

■ **Volleyboll:** Kurs med Klas Hejdenberg från SVBF i nya regler som gäller kommande säsong. Ingen kursavgift! Kom till Nordeas konferensrum lördag 26.9 kl. 9:30-13:00. Anmäl dig till Sandra Ekström; sandra.ekstrom@aland.net alt. 040-8455896.

Gå på

Trav

25.9 med

Gå 2 betala för 1

Kom och se bl.a. när 4-års Eliten avgörs.
Kl 18.30 startar tävlingarna

ålandstravet

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden? Du får hem Nyankortet direkt när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

■ **ÅID-cykel:** Anmälningar till Vätternrundan 2010, 18-19 juni, senast 30 september till Kenneth Hellsten EKUM 23906 eller ÅID:s kansli 19170.

■ **ÅID-orientering:** Åbolandskampen söndagen 27 september vid Sportkila i Sund. Första start 09.00. Anmälan till ÅID:s kansli senast fredagen 18 september 14.00 till ÅID:s kansli tel. 19170, 23190.

■ **ÅID-orientering:** ÅM-natt i Eckerö Marby fredag 2 oktober. Första start kl 20. Anmälningar till

ÅID:s kansli senast måndag 28 september. Mera på hemsidan.

■ **ÅID-skidor:** ÅM på rullskidor klassisk stil söndag 27september kl.11.00 i Eckerö. Start och mål vid Kärlingsund Resort och Conference. Damer 20 km, herrar 26 km, inlines motion 26 km. Sista deltävlingen i rullskidscupen. Anmälningar till ÅID:s kansli tel.19 170 senast onsdag kl.16.00.

■ **ÅSSF:** ÅSSF bänkskytte 100 UL söndag 27 september. Alla gamla och nya skyttar välkomna kl 14.00.

Nyan-Nappet

Ålands *längsta* fisketävling på *gädda*

VINSTER FÖR 1500€

VINN

Nyan-Nappet är en tävling som går ut på att fånga längsta gäddan på sitt spö mellan första juni till och med sista september.

Första pris seniorer vinner en elsnurra Watersnake 34LBS + XM Quickfit Auto (uppbålsbar flytväst) från Båt- och Fritidsvaruhuset. Bästa junior vinner en LCD-tv 19" från Expert Welander. Andra plats i båda klasserna vinner fiskepyrlar (å 150€) från Sunes Jakt & Fritid. Tredjeplats i båda klasserna vinner ett dragpaket värd (å 100€) från Jakt- och fiskebutiken Äventyren och Fiskarboden.

TÄVLINGSREGLER, RESULTAT, BILDER, ANMÄLAN mm se www.nyan.ax

Nappa på du också!

MÅNADS-PRISER 2 ST DRAGPAKET Totalvärde 100€

I samarbete med:

► MÖTEN

Kommunfullmäktige i Lemland

sammanträder onsdagen den 30 september 2009 kl. 19.00 på **Norrkulla i Järsö, Lemland.**

Kommunfullmäktiges ordförande Sune Eriksson

► LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Ledig tjänst:

vik. hälsovårdare

Läs mer:
www.ahs.ax eller
www.ams.ax

► ANBUD

SALTVIKS KOMMUN

Anbudsförfrågan, avfallshanteringen i Saltviks kommun

Saltviks kommun har en arbetsgrupp med uppdrag att förutsättningslöst utreda den framtida sophanteringen i kommunen. Arbetsgruppen önskar utvärdera alternativ till MISE och begär därför in anbud på avfallshanteringen från och med år 2011.

Anbudshandlingarna kan hämtas på Saltviks kommunkansli fr.o.m. onsdagen den 23 september 2009.

Saltvik
den 22 september 2009

► UTHYRES

Jomala kommun

Servicehuset Rönngården i Jomala
lediganslår:

Lägenhet

på 33 kvm med sovalkov, vardagsrum + kök samt en liten uteplats. Tillträde från oktober.

Du som söker ska vara pensionerad och vid ansökningsstillfället ha Jomala kommun som hemort.

Mer information får du av servicehusföreståndare telefon 31 686 samt ansökningsblanketten kan hämtas på Rönngårdens kansli.

Ansökningsblanketterna skall vara servicehusföreståndare tillhanda **senast 7.10.2009 kl. 16.00.** Under adress: Servicehuset Rönngården, Pipsvarvarvägen 2, 22150 Jomala.

Jomala den 21.9.2009

Vik. servicehusföreståndare Linda Henriksson

Stoppa vaccinationsfundamentalisterna!

■ **Jag** är sjuksköterska med både brittisk, norsk och svensk legitimation. Jag har arbetat på sjukhus i flera olika länder och har lång erfarenhet av att på nära hand se hur människor kan påverkas av sin miljö och toxiska ämnen.

Socialminister **Göran Hägglund** skröt nyligen om att Sverige tillhör de länder i världen som är mest förberedda för den nya influensan A (H1N1), svininfluensan.

Regeringen har frikostigt spenderat 1,2 miljarder på att köpa in 18 miljoner doser vaccin, då vaccinationen kräver två omgångar. Kommer så många att vilja vaccinera sig? Nja.

Vårdförbundet har i dagarna låtit medlemmar som besöker deras hemsida uppge om de tänker vaccinera sig. 50 procent, som består mestadels av sjuksköterskor, har svarat nej. Liknande trender ser vi i Storbritannien. Där har nästan uppemot 50 procent av familjeläkarna uppgett att de inte tänker vaccinera sig och ca 30 procent av sjuksköterskorna.

Det förekommer ingen som helst sund debatt i media just nu, bara extrema människors åsikter. Jag ska synliggöra de fyra mest vanliga grupper genom att subjektivt klassificera

dem som:

a) Vaccinationsfundamentalisterna. Hit hör de tydligt Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet, Läkemedelsbolagen och Regeringen som just nu sjunger mantrat: "Vaccinera dig, Tro på oss. Tro på vaccinet."

b) Vaccinationskonspiratörerna. Hit hör de cyniska som menar att det bara är läkemedelsbolagen som är ute efter att tjäna pengar på oss.

c) Vaccinationshäxorna. Hit klassas alla människor av vaccinationsfundamentalisterna om de på något sätt skulle hävda att det inte är det allra bästa alternativet att alla vaccinerar sig. Förslag att istället försöka stärka det egna immunförsvaret med hjälp av kosten eller kosttillskott klassas automatiskt som kvacksalveri.

d) Vaccinationsagnostikerna. Detta är en stor del av samhället som just nu får minst medietrymme. Dessa personer har av egen fri vilja och logiskt tänkande kommit fram till att vi kan inte med säkerhet veta att det är ofarligt att ta vaccinet, och kanske väljer att inte göra det. Till denna grupp hör jag själv.

Just nu behövs saklig information och ett bredare perspektiv. Varje år dör över 1,8 miljoner människor runt om i världen av tuberkulos (TBC). Många av dessa har inte ens tillgång till vaccin eller de läkemedel som skulle kunnat bota dem. Just nu har totalt 3.619 människor runt om i världen dött i den nya influensan.

Den senaste statistiken från WHO samt Smittskyddsinstitutet visar att den vanliga influensan är 2-4 gånger farligare än svininfluensan, sett till dödlighet. I Sverige brukar 1.000 – 2.000 personer dö i den vanliga influensan varje år. Hittills har 2 personer dött i Sverige av den nya influensan.

Det vaccineras mot influensa varje år i Sverige. Inge större affär av det.

Skillnaden med den nya sk

Vaccinering. "Skillnaden med den nya sk svininfluensan är att vaccinet på grund av tidsbrist inte hinner dosförpackas och därför innehåller konserveringsmedlet tiomersal. Tiomersal består i huvudsak av kvicksilver." skriver insändarskribenten.

Foto: JONAS EDSVIK

svininfluensan är att vaccinet på grund av tidsbrist inte hinner dosförpackas och därför innehåller konserveringsmedlet tiomersal. Tiomersal består i huvudsak av kvicksilver.

I Sverige beräknas omkring 1 procent procent ha en extra känslighet för kvicksilver. Många vet inte om det. Detta motsvarar 90.000 personer i Sverige som nu potentiellt kommer att utsättas för en onödig hälsorisk. För dessa personer kan även små doser

kvicksilver vara skadliga och orsaka allergiska reaktioner och neurologiska biverkningar.

Kvicksilver är ett av de giftigaste ämnen som vi känner till. Detta ämne tänker man nu spruta in i vårt blodomlopp vid influensavaccinationen. Självklart är man skeptisk mot ett sådant förfarande.

Mitt slutgiltiga råd. Tänk själv! Låt inte staten göra val och tänka åt dig.

Överväg riskerna med fördelarna speciellt om du befinner dig bland de så kallade riskgrupperna. Då kanske det bästa för dig ändå är att vaccinera dig! Men snälla offentliga medier, Socialstyrelsen, regeringen och Smittskyddsinstitutet: Lite distans, tack!

Rolf Forslund

legitimerad sjuksköterska, en av initiativtagarna till det så kallade Löneupproret 2008 bland sjuksköterskorna

► LEDIGA PLATSER

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

lediganslår tjänst som

vikarierande besiktningsveterinär

Mer information:
www.miljohalsoskydd.ax

► LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

lediganslår en ordinarie tjänst som

VAKTMÄSTARE

Tillträde enligt överenskommelse

Lön enligt avtal

Upplysningar ges av övervaktmästare Tor-Olof Mansnerus tel. (018) 535 415. e-post: vakt@ahs.ax

Ansökan med bilagor sändes till: Ålands hälso- och sjukvård, Tor-Olof Mansnerus Postbox 1055 22111 Mariehamn.

Ansökan skall vara Mansnerus tillhanda **senast onsdagen den 7 oktober 2009 kl. 16.00.**

Mariehamn den 22 september 2009:

Försörjningschefen

Förslag: privat städning

■ **Barbro Sundback** (S) påstår att städarna i staden tvingas att gå ner till deltid och att de nagelfars och att varje millimeter av arbetsinsatsen mäts. Det är på sin plats att klargöra att det inte alls är så att någon nuvarande anställd städare har utsatts för "nagelfarande" eller tvingats gå ner till deltid.

I fallen som Barbro hänvisar till så har det handlat om provning av nyanställning.

Samtliga tillsättningar går via stadsstyrelsen för provning enligt ett tidigare principbeslut om att alla tillsättningar ska utsättas för någon form av provning, kanske för att man hade tankar om att hålla igen på den kraftigt växande offentliga sektorn.

Det har, med facit i hand, inte gett något resultat. Anledningen är socialdemokraternas och liberalernas förda politik. Socialdemokraterna har i alla fall tydliggjort sin linje; utöka offentlig sektor oavsett reellt behov.

Vårt förslag var att bjuda ut städningen till privata aktörer. I det senaste fallet var det renodlad städning det handlade om. Det finns många duktiga företagare inom städning på Åland som kunde utföra det arbetet på deltid.

Det fanns således inget skäl till att sköta uppgiften i offentlig regi på heltid. Tyvärr röstades vårt förslag ner.

Petri Carlsson (fs)

Typiskt centern

■ **Britt Lundberg** (C) försvaret i en insändare (NÅ 20.9.) Centerns ställningstagande till att bibehålla nuvarande struktur beträffande taxitrafiken på fasta Åland.

Socialdemokraterna har inte förespråkade att slopa tillstånden för taxibilar som Britt Lundberg felaktigt påstår. Undertecknad har föreslagit att göra fasta Åland till en enda stationsplats och att införa detta på prov under ett år.

Idag är taxitillstånden bundna till någon av Ålands sexton kommuner och det är dessa kommungränser som borde raseras. Ett gränslöst taxidistrikt är en naturlig och klok utveckling där många blir vinnare; kunder, miljön och taxiföretagen.

Enligt Lundberg har centergruppen diskuterat taxifrågan i många år men ändå kommit fram till att låta allt vara som det alltid har varit.

Man känner igen centerns diskussion från andra sammanhang, till exempel när det handlar om att försvara nuvarande kommunstruktur. Kommungränserna hindrar i många fall möjligheten till flexibla lösningar för invånarna på Åland.

Den åsiktspejling som socialdemokraterna lät göra för ett par år sedan visade att ca 70 % av de tillfrågade ålänningarna trodde på en minskning av antalet kommuner på Åland. Det borde det vara politikernas viktigaste uppgift att lyssna till folket och se hur vi kan utveckla Åland istället för att bevara strukturerna så att de gynnar de lokala politikerna eller några få sårintressen.

Börja med att riv gränserna för taxitillstånden och fortsätt gärna med att se över hur kommungränserna skulle kunna tas bort.

Carina Aaltonen (S)

TV-programmet

onsdag 23 september

6.15 **Fråga doktorn (R)** [6937491]
Även 24/9, 26/9.

7.00 **Rapport** [84385]

7.07 **Regionalt** [202204014]

7.28 **Gomorron Sverige** [390013694]

10.30 **UR** [8284781]

13.00 **Rapport** [33694]

13.05 **Jag och min familj (R)** [629830]

13.35–14.05 **Älskar dig för evigt? (R)** [237007]

14.30 **Fallet Martha Ivers** [59052]
FILM Amerikanskt drama från 1946. I-rollerna: Barbara Stanwyck, Kirk Douglas.

16.30 **Älskade, hatade förort (R)** [6255] Även 24/9.

17.00 **Rapport** [27410]

17.05 **Gomorron Sverige** [882781]

17.55–18.30 **Cykel-VM 2009** [113304]
Direkt. Forts från SVT2.

18.55 **Sportnytt** [3681502]

19.00 **Rapport med A-ekonomi** [48781]

19.10 **Regionala nyheter** [5278507]

19.15 **Go'kväll** [192965]

20.00 **Kulturnyheterna** [65472]
Även senare i dag.

20.15 **Regionala nyheter** [4254507]

20.30 **Rapport med A-ekonomi** [656]

21.00 **Uppdrag granskning** [48385]

22.00 **Livvakterna** [85033]

22.50 **Frukt är också godis** [7113588]

23.00 **True blood** [61014]
Amerikansk dramaserie från 2008. Del 5 av 12.

23.55 **Kulturnyheterna (R)** [3893491]

0.10 **Den stora resan (R)** [5782144]

1.10 **Drömmen om Björnörn (R)** [7396892]

1.40 **Studio 60 on the Sunset Strip (R)** [7520881]

2.25 **Dr Åsa (R)** [4506908]

2.55 **Svenska dialektmysterier (R)** [3621960]

3.25 **Andra Avenyn (R)** [8120163]

4.10 **Debatt (R)** [9296618]

4.40 **Den stora resan (R)** [5908144]

5.40–6.10 **Babel (R)** [9752927]
Även 25/9, 26/9.

10.30 **24 direkt** [9972149]

12.35 **Nio mil i blindo (R)** [404472]
Norskt reportage från 2008. Även 26/9.

13.05 **Det förflutna hälsar på 1809 (R)** [908859]
Reportage. Del 3 av 8. Även 26/9.

13.35 **Agenda (R)** [2616323]

14.20 **Debatt (R)** [363762]
Även 26/9 och senare i dag.

14.50–17.55 **Cykel-VM 2009** [45010878] Direkt. Forts i SVT1.

18.20 **Nyhetstecken** [2604304]
Nyheter på teckenspråk.

18.30 **Oddasat** [15526]
Samiskspråkiga nyheter.

18.45 **Uutiset** [398052]

19.00 **Bakteriefällan** [50897]
Vetenskapsfilm från 2008. Del 1 av 2. Miniserie om antibiotikans historia.

19.55 **Rapport** [1517930]

20.00 **Vem vet mest?** [5491]
Frågesport. Även 27/9.

20.30 **Snabbare än snabbmat** [4762]
Brittisk matlagningsserie från 2007. Del 6 av 11. Den franske stjärnkocken Jean Christoph Novelli lagar thailändsk mat. Även 27/9 och 29/9.

21.00 **Postadress Manchester** [17120]
Brittisk dramaserie om män, kärlek och lögnar. Del 5 av 6.

21.50 **Kvinnliga designers** [5154168]
Reportage. Del 5 av 9. Tove Adman är formgivaren som tar de svagas parti – det skulle man kunna säga eftersom hon dras till att göra produkter i material med låg status.

22.00 **Aktuellt** [5255]

22.30 **Babel** [4526]
Svenskt litteraturmagasin. Del 3 av 14. Programledare: Daniel Sjölin.

23.00 **Sportnytt** [81435]

23.15 **Regionala nyheter** [6525897]

23.25 **Rapport** [1274656]

23.30 **Modehuset Chanel** [9236]
Fransk serie. Del 5 av 5. Även 25/9, 26/9 och senare i dag.

0.00 **Dalí och filmen (R)** [16540]
K special.

0.55–1.25 **Skräckministeriet (R)** [9353250]

7.30 **Montel Williams show** [6904633]

8.25 **Spin City (R)** [9149507]

8.55 **Alla älskar Raymond** [8517255]

9.25–9.50 **How I met your mother** [8118491]

10.40 **Rachael Ray** [4443033]

11.30 **Våra bästa år** [1225168]

12.25 **Top model Australien** [8831507]

13.20 **How I met your mother (R)** [4444385]

13.45 **Alla älskar Raymond (R)** [767385]

14.15 **Oprah Winfrey show** [931471]

15.10 **Extreme home makeover** [9087491]

16.05 **The Tyra Banks show** [4487304]

17.00 **Top model Australien** [228385]

18.00 **Hell's kitchen** [222101]
Amerikansk realityserie från 2005. Del 8 av 10. Endast fyra kockar består och tävlingen blir allt tuffare. Programledare: Gordon Ramsay.

19.00 **Navy CIS** [334385]
Amerikansk kriminalserie från 2003. Del 7 av 23.

20.00 **2 1/2 män** [289236]
Amerikansk komediserie från 2008. Del 5 av 24.

20.30 **2 1/2 män** [288507]
Amerikansk komediserie från 2008. Del 6 av 24.

21.00 **Superstars** [905897]
Svensk underhållning från 2009. Del 5 av 9. Programledare: Reneé Nyberg, Ola Wenström. Även 24/9.

22.00 **Efterlyst** [994781]
Svensk programserie från 2009. Programledare: Hasse Aro. Även 24/9.

23.00 **Half ton teen** [985033]

0.00 **Navy CIS (R)** [410724]

1.00 **2 1/2 män (R)** [7000705]

1.25 **2 1/2 män (R)** [2077873]

1.50 **Spin City** [2143569]

2.15 **The unit** [8565724]

3.10 **Drew Carey** [8662434]

3.35 **Final destination** [7680569]
FILM Amerikansk rysare från 2000. I-rollerna: Devon Sawa, Ali Larter.

5.10–6.00 **Montel Williams show** [5240279]

6.15 **Hitta hem (R)** [24355781]
Även 11/10.

6.50 **Nyhetsmorgon** [85377491]

11.00 **Nyhetskanalen** [665052]

11.05 **Efter tio** [7461471]

12.00 **Nyhetskanalen** [301217]

12.05 **Efter tio, forts** [7810946]

12.55 **Hem till gården** [176743]

13.20 **Hem till gården** [1983168]

13.55 **Nyhetskanalen** [2995168]

14.00 **Trav** [212830]

14.25 **Förlossningskliniken** [7809897]

15.30 **Nyhetskanalen** [680217]

15.35 **Små i stora världen** [1926014]

16.05 **Ghost whisperer (R)** [2888101]

16.55 **That '70s show (R)** [6608675]

17.25 **That '70s show (R)** [315410]

17.55 **Kändisdjungeln (R)** [7547439]

18.50 **I nöd och skuld** [6526410]
Kanadensisk livsstilsserie från 2006.

19.15 **Lotto, Joker och Drömvinsten** [3362830]

19.20 **Keno** [241052]

19.30 **Lokala nyheter** [631255]

19.35 **Lokalt väder** [3385781]

19.40 **Ekonominyheterna** [5137052]

19.50 **Vädret** [5133236]

20.00 **Nyheterna** [287878]

20.30 **Samantha (R)** [286149]
Amerikansk komediserie från 2007. Del 7 av 15.

21.00 **Idol 2009** [903439]
Svenskt underhållningsprogram från 2009. Del 10 av 27.

22.00 **Kändisdjungeln** [992323]
Svensk underhållningsserie från 2009.

23.00 **Nyheterna** [780120]

23.25 **Sporten** [8692859]

23.35 **Vädret** [8417174]

23.38 **Lokalt väder** [308417174]

23.40 **Heroes** [4250168]

0.40 **Jordan, rättsläkare (R)** [8569724]

1.35 **Anna Pihl (R)** [8544231]

2.30 **Arkiv X (R)** [4057434]

3.15 **Advokaterna (R)** [4410163]

4.00 **Greetings from Tucson** [2628892]

4.25 **Greetings from Tucson** [8670892]

4.45 **Commander in chief (R)** [8228618]

5.30–6.15 **Ice road truckers (R)**

6.00–10.00 **Godmorgon med A-laget**

13.50 **Mat med Tina**
Tomas fortsätter sina ölutfärder och tar reda på varför gula tomater är bra.

14.30 **Wiz Quiz**

14.43–14.56 **Ghost Stories**
Del 5 av 6. Folk i alla länder fascineras av spökhistorier.

16.45 **Leta svamp (R)**
Vad är en svamp? .

16.55 **Guld och gröna skogar**
Del 5 av 8. Det av människan skapta CO2 tär på klimatet, men du kan göra något: Hjälp miljön och spara pengar!

17.25 **Sportmagasinet**
Människor i idrottens värld.

17.55 **TV-nytt**

18.00 **BUU-klubben: Bärtil**
Skattjakt.

18.30 **Park**
Kompisar och relationer.

19.00 **Oz och James på nya vinöventyr**
Del 2 av 8. Utmanande Shirazviner. I-Paso Robles utmanar vinodlarna de traditionella vinerna från Rhônedalen i Frankrike.

19.30 **TV-nytt**

19.55 **Sportnytt**

20.00 **Strömsö**
Textad. Camilla visar sina favoritinslag från i våras. Det görs glutenfritt bröd, kaffefilterhållare, lapptechnik och matuschkadockor i ny tappning.

20.40 **Pixel**
Veckans kultur i debattglada munnar.

21.00 **Spotlight: Närmatens långa resa** Textad. Inhemska grönsaker reser kors och tvärs genom landet innan de når oss konsumenter.

21.30 **De halvt dolda**
Del 4 av 4. Om de som fick leva, och de som inte fick leva.

22.30 **TV-nytt**

22.40 **RåFilm 2009**
Ett ungt par testar sitt förhållande i Tröst av Jonas Westbom.

23.10 **Sportmagasinet**
Människor i idrottens värld.

23.40–23.54 **Oddasat**

ÅLANDSKANALEN

KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

Nyheter, boktips och Sport med Maria Nyqvist.

ÅLANDSKANALEN

KI 19.00-19.20.

En ny minister.

Mats från tv.m.ax har följt Veronica Thörnroos under hennes första dagar som minister. Vad väntar hon sig? Dessutom kommenterar oppositionen det rådande läget på Åland.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–10.00 Gomorron. 6.50 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikaletten. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. 10.00–15.00 Mittpådan. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 11.45 Låshörnan: I kamp med havet. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15–12.30 Kulturen. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Lyssnarnas 10 i topplista. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Djur och natur. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. 16.16 Arena. 17.00 Ålandsnytt. 17.45 Kulturen. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. 18.06 Musik. 18.15 Fotboll: FC Haka–IFK Mariehamn. 20.30 Musik. 20.40 Låshörnan: I kamp med havet. 20.55–21.00 Beträktelse.

Får en lektion i humor

"Go'kväll" och Beppe Starbrink (bilden) får besök av Henny Olsson.

som håller i humorcirklar på Pensionärs-universitetet, där hon lär ut att det inte handlar om att dra vitsar, utan om att fånga ögonblicket. SVT1 19.15

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.55 **En sann historia: Kvinnor utan vingar** [9768588]

6.25 **Ettans morgon-tv** [84811217]

9.30 **Coronation Street** [4148323]

10.15 **Arto Nyberg** [6630101]

11.00 **Tv-nyheter** [10762]

11.05 **YLE News** [4958217]

11.10 **Läkarcentralen på Clarence Street** [3554439]

12.00 **Ettans morgon-tv: Dagens rubriker** [40781]

13.00 **Tv-nyheter** [28762]

13.05 **En fascinerande värld: Storbritannien** [7912033]
Del 2 av 3.

14.05 **Sångare i natten** [8212675]

14.25 **Javisst, herr minister (R)** [8461588]

15.00 **Tv-nyheter** [94120]

15.05–15.55 **Herrskap och tjänstefolk** [4849255]

16.00 **Encyklopedin** [55217]

16.10 **Den vida naturen: På Söderhavets vidder** [7258746]
Del 3 av 6. En ändlös fjärd.

17.00 **Tv-nyheter** [22965]

17.08 **Läkarcentralen på Clarence Street** [300901255]

18.00 **Tv-nyheter och väder**

[3168]

18.30 **Prima** [8859]
Motion för kropp och själ. Arbete – inte bara för pengar. Den perfekta mannen testar sin kondition.

19.00–19.49 **Historia: CIA:s hemliga experiment** [63859]

19.55 **Än flödar vinet** [923033]

20.25 **Viking Lotto** [4628217]

20.30 **Tv-nyheter och väder** [88323]

20.55 **Sporttrutan och V5-travet** [3652255]

21.05 **A-studion** [1405439]

21.40 **A-plus** [463520]
Aktuellt om ekonomi.

22.00 **Fjärirlinjen: Slutet på en dröm** [71830] Arbetslösheten i Kalifornien är bland den högsta i USA. Bostadskrisen drabbade just Kalifornien hårdast.

22.55 **Tv-nyheter** [8142476]

23.00 **Strada** [3304]

23.30–23.59 **Fritt fall** [2675]
Del 3 av 6. 5 000 pund.

4.00–5.55 **Nyhetsfönster** [6793415]

6.00 **Tellus-frågesport** [7807878]

6.50–9.00 **Lilla tvåan** [22365656]

9.00 **Oddasat** [33149]

9.15–10.35 **Regionala nyheter** [5266965]

10.35 **McLeods döttrar** [3959675]

11.20 **Matdoft i trädgården** [1162588]

11.50–12.40 **På riskgränsen: Glidflyger som en kondor** [6800323]

12.45 **Nyhetsåret** [801101]

12.55 **Hulda från Juurakko** [9608946]
FILM Finsk komedi från 1937.

14.20 **Aktuella Tvåan** [1243491]

15.10 **Mötesplats: Tillfällig hjälte** [5318120]

15.40 **Grön glädje** [5145101]

16.05 **Svängiga djur** [2293859]

16.10 **Lilla huset på prärien** [8474830]

17.00 **Nicke Nyfiken** [45781]
Husets regler. Jakten på den försvunna hatten.

17.23 **Lilla tvåan** [300427859]
Idag tittar vi på programmen På ramsornas äng, Milja, Rupert Björn, Vättarna samt Pingu.

18.00 **Mannen utan hustru**

[30694]

18.50 **Tv-nyheter** [1297694]

19.00 **Regionala nyheter** [10410]
Regionala nyheter.

19.10 **Sporttrutan** [6091014]

19.15 **Tvåans höstväder** [6021255]

19.20 **Finland express** [5237120]
Hela Finlands television.

20.00 **Hemlig miljonär** [91168]

20.50 **Hemmakockars recept** [2168507]

21.00 **Där björkarna susa (R)** [15930]

21.50 **Tv-nyheter, väder och sport** [7117526]

22.05 **Den hårda lagen: Specialenheten** [1382912]

22.50 **Dokumentärprojekt: Det hemliga kriget** [478033]

0.20 **Dolt ord** [9353809]

1.00 **Tellus-frågesport** [1043231]

2.00 **Frågespel** [5296637]

3.00 **Dolt ord** [5290453]

4.00 **Sudoku** [5276873]

5.00–6.00 **Frågespel** [5287989]

5.30 **Väder** [8527878]

6.05 **Studio55** [6399830]

6.25 **God morgon Finland** [57815743]

9.10 **Studio55** [4684878]

9.35 **Vad ska vi äta idag?** [7411385]

9.40 **Känslor och dofter** [6307507]

10.25 **Eurojakten** [4270156]

10.35 **Emmerdale** [4108033]

11.00 **Emmerdale** [988269]

11.30 **Köpkanalen** [159781]

12.30 **Astro-tv** [764743]

12.50 **De vackra och de djärva** [469965]

13.15 **De vackra och de djärva** [5070255]

13.40 **Vad ska vi äta idag?** [5905830]

13.45 **Godmorgon Finlands bästa bitar** [887897]

14.10 **Nöjesnytt** [8824762]

14.15 **Klassfest** [427255]
Relationer.

14.45 **Läkarna** [3190323]

15.35 **Biisikärpänen** [7465304]
Serien fortsätter.

16.30 **Eurojakten** [400472]

16.55 **Nyheter** [5497965]

17.00 **De vackra och de djärva** [887507]

17.25 **Vad ska vi äta idag?**

[5478830]

17.30 **De vackra och de djärva** [860830]

17.55 **Dagens jobb!** [1621507]

18.00 **Emmerdale** [801507]

18.30 **Emmerdale** [819526]

19.00 **Sjuans nyheter** [349762]

19.20 **Dagens väder** [500217]

19.30 **Dolda liv** [556410]

20.00 **45 minuter** [604656]

21.00 **CSI** [201859]
Amerikansk polisserie.

21.55 **Viking Lotto och Joker** [9749255]

22.00 **Tians nyheter** [713323]

22.15 **Dagens väder** [5362120]

22.20 **Resultatrutan** [1313897]

22.30 **Rekkakuskit jäällä** [250859]

23.30 **Sanning eller myt** [3662439]
Salamiraketen. Allvarlig vetenskap ur en humoristisk vinkel.

0.35 **Tredje stenen från so-len** [8798417] Del 2 av 2. När Venus förförare sitt mål, dvs herravälde över jorden?

1.05 **Eurojakten** [7715298]

2.05–5.30 **MTV3 Chat** [80433434]

” Det har varit en fenomenal kultursommar i år.

ROLF LINDQVIST

Konkreta krav är strängare

■**Liberalerna** går ut i debatten och vill diskutera egen skattebehörighet. Det är en politisk förändring i partiets linje som avviker från det man gick till val med. Å andra sidan är det bra att liberalerna nu vill diskutera landskapets framtida ekonomiska system i vilket egen beskattningsbehörighet utgör en viktig del. I den senaste pressinformationen från liberalerna får vi veta att egna skatter i liberal tappning enbart är byråkratisk kosmetika. Skattebehörigheten skall in på B-listan i självstyrelselagen. I den andan vill man börja skattediskussionen.

Enligt min mening är det av sekundärt betydelse i detta skede vilken lagstiftningsteknik som ska användas om och när vi får egen behörighet på skatteområdet. Det är med andra ord att börja i fel ända. Diskussionen borde istället inrikta på hur och med vilken modell

vi kan få Finlands regering och riksdag att acceptera utökad ekonomisk självstyrelse för Åland.

■**Liberalerna** ska lägga in en extra växel för miljöarbetet. Det understödes å det varmaste. Men hur ska det gå till? Först funderar man på att lätta på kraven på att minska fosforutsläpp från fiskodlingarna, sedan ändrar man jordbrukets miljöstöd till vanligt socialt jordbruksstöd och samtidigt ska man utarbeta ett nytt vattenåtgärdsprogram.

Det sista behövs säkert men det kräver skärpta krav på alla utsläppskällor till Östersjön, inte utökade utsläpp. Ett tufft program stöder vi men ett program är ett program. Konkreta krav på dem som släpper ut fosfor kan bara göra strängare inte lindras.

Barbro Sundback (S)

Kultursommaren 2009. Och vad händer sen?

■**Det har** varit en fenomenal kultursommar i år. Evenemangen har avlöst varandra. Märkligt nog har också publiken räckt till så att de flesta evenemangen gått igenom ekonomiskt.

Kultur och kongresshuset Alandica har fått en rivstart med ett oerhört varierat utbud av bland annat körer, konserter, solister, teater, film, magiker, opera, kongresser, mässor och utställningar. Klart är redan nu att kulturen, om den fortsätter att utvecklas, kan bli en ännu viktigare delfaktor också i den åländska turismen.

Det gäller alltså att ta vara på framgångarna och fortsätta utvecklingen.

■**Mina** erfarenheter av Joelope-ran och en stor hälsokonferens på Åland är att när myndigheter, näringsliv, Turistförbundet, och andra institutioner samverkar så når man resultat som är till gagn för hela det åländska samhället.

Responsen från olika delar av det åländska näringslivet efter de olika arrangemangen har varit positiv. Helt klart är också att både publik och kultur- och kongressarrangörer utanför Åland har ett stort intresse för att komma hit. Vi ligger bra till i Norden och Europa.

Förutsättningarna på Åland har tack vare Alandica aldrig varit bättre, och vi kan ”alla, alla, alla” = Joels ord” dra

nytta av det. Huset har fått mycket beröm just på grund av mångsidigheten, vackra utrymmen och vackert läge, nära till hotell och centrum och vacker natur. Arrangörerna blir förtjusta.

Nu finns också möjlighet att genom kongresser och kultur-evenemang försöka få till stånd en säsongförlängning.

■**Viktigt** är att åländskt producerad kultur också i fortsättningen kan erbjudas, förutom oss här på Åland, också åt turister och kongressbesökare. Det bör inte bli så att kongressarrangörerna enbart har med sig egna artister och musiker.

Det måste finnas ett utbud av åländsk kultur som kan erbjudas gäster som kommer till Åland. Under sommaren har det i media ställts frågor om hur den åländska kulturen skall organiseras för att svara upp mot de nya spännande utmaningarna.

■**Därför** ordnas en kulturdebatt i Alandica klockan 18.00 torsdag kväll för att få in förslag på hur kulturen kan utvecklas och vad kan göras bättre.

Lantrådet, ansvariga kulturministern, kulturarbetare och en representant för Alandica sitter i den panel som med publikens hjälp skall sätta fart på debatten.

Rolf Lindqvist
passionerad journalist

debatt

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Till radio Åland! Varför avbryts väderleksrapporten från radio Vega kl 16.00? Mycket irriterande! **0400.**

■ Ett stort tack till alla bilar som saktade in i måndags när jag red till Degerby. Och extra stort tack till alla trevliga människor som jag träffade på vägen! **Mvh Viola på Pärla.**

■ Vad kan man säga, tycker det är konstigt att folk inte kan plocka upp efter sina hundar i hundgården, där finns påsar och låda, men ändå funkar det inte. Tänk om alla skulle lämna skiten kvar, vad härlig hundgård vi då skulle ha. Tänk om er hund blir sjuk pga ert slarv. Skärper! **Mvh daglig användare.**

■ Mariella drev runt i en timme läser jag! Annars brukar färjan ju driva runt i 24 timmar. **050.**

■ Ni cyklistar som leker med döden vid Bussplan (måndag morgon): Snälla följ trafikreglerna! Ni skall lämna företräde där. **Bilist.**

■ Leif hade segern som i en ask! **050.**

■ Det luktar mögel på toaletten i killarnas omklädningsrum på Avancia. **0457.**

Svar: Nya Avancia har en helt nybyggd wc, bastu och omklädningsrumsavdelning som har varit exakt 8 månader i bruk. Vår städpersonal städar varje natt, luktar det mögel så är det inte från lokalen, så mitt svar är ”och nästa gång kanske det luktar något annat”? Med vänlig hälsning innehavare **Peter Meklin.**

■ Jag tycker också att någon borde starta en japanska kurs här på Åland. Tror det skulle vara väldigt populärt! **0457.**

■ Har någon Turun Sanomats helgbilaga Extra från 19 september och kan ge den till mig? **Tacksam 040 580 1862.**

■ Svart katt med vit fläck under hakan och brunrött halsband har sen fredags morse legat död vid huvud-

Dagens MMS-bild

Hälsningar från Kreta, 27 grader varmt i vattnet;-)

vägen nära korsningen till Lemlands skola. **040.**

■ Vad ska jag göra, det enda jag tänker på hela tiden är dig. Kan inte få dig ur mitt huvud och det vill jag inte få heller men jag måste våga komma fram och prata med dig snart. **Från din Smile.**

■ Leka i höet och måla balar läser jag! En helt vanlig dag på jobbet alltså?. **Knegare från stan som undrar.**

■ Kära trafikdagbok. Sund-Marihamn 21 sept kl 7. Körde i högsta tillåtna hastighet, blev omkörd av 4 bilar, varav en på höger sida i Godbybacken . Jag kan (nästan) svära på att den kom från sundshället. **0457.**

■ Står ingenstans i trafiklagen att man inte får köra om en stillastående bilkö med mc. **Biker.**

■ Är söta Britt Sundberg som fixade burgare på Bolstaholm singel? **Besökare.**

■ Mörkhårig tjej, kör liten silverfärgad bil med en amerikansk cockerspaniel vid namn Kajsa, vem är hon, singel? **Mvh Nyfiken.**

■ Okej, oftast får hundägare skäll för hundbajset som inte tas upp. Vi gör så här istället. Alla som lämnar kvar bajset på gångbanor, trottoarer och gräsmattor, messa in och berätta varför ni ej har påsar eller papper med för bajset. **040.**

■ De där EU- och AICIS-visionerna blir nog riktigt bra. Med ökad konkurrenskraft, välstånd och mera tillgänglighet länder emellan, ökar miljöbelastningen och energislöseriet. Det är väl dags att sluta visionera (drömma) och ta riktiga politiska beslut om miljön där marknadskrakterna ej har största inflytandet. **040.**

■ Vitbrungul katt påkörd av

smitare vid fd Pelles livs 17.45 i söndags, dog så gott som omedelbart, ligger vid västra vägkanten. **040.**

■ Vår grupp på 5 st anser att Andersson Fisk är vinnare på senaste helgs skördefest. Otroligt gott och Annas glada humör.Du Anna, du borde börja på heltid med fiskförsäljning, för att sälja, ja, det kan du. Riktig business-Quinna! Mums och tack. **H. Fiskrättsdyrkarna från Finland.**

■ Svarthårig tjej, svarta jeans, lila tröja, kör en Peugeot 206 finsk reg, söt som socker, log mot mig tisdagsmorgon, singel? **Kram Utanför.**

■ Om en hund står och skäller under dagtid så blir man vräkt eller tvingas avlida den, men om en unge skriker hela natten så ska man ta hänsyn till att det går över. Vad är det för logik? Hundar är mycket trevligare varelser! **040.**

■ Så om jag har en kondom i fickan vill jag ha sex med vem som helst som jag möter? Vad är det för idioter som dömer? Man får ju strängare straff för ärekränkning. **040.**

■ Oj, stänga läromedelcentralen och skära ner på lågavlönade, det görs. Men anställa nya chefer hit och dit det går bra. Är det sparåtgärder det... **0457.**

■ Mumin-mugg från Fyndet för 21.90 när en exakt likadan kostar 13.95 från Anttila, som också har postorderförsäljning. Handla hemma? **050.**

■ 0757: Jo, hej du! Jag är en tjej, kan mycket väl hända att du sett liknande mess tidigare. De skickas sent under småtimmarna, på ren impuls och är egentligen inte tillägnad någon speciell. :) **0457.**

■ Verkar vara ok att köra för fort efter Emmaus-möte!?! Men vad synd att tvingas gå i gamla stövlar! **(s)nobben.**

■ Man kan undra varför Ålands vattenskyddsförening ondgör sig över skärgårdsfärjornas miljöpåverkan, borde man inte i stället börja med dom stora röda och vita båtarna som är minst tjugo gånger större? Men medlemmarna i nämnda förening kanske är aktieägare i dom stora fartygens bolag **Saltvikarn.**

■ Octopus, du avundsjuke 22.9, som befälhavare krävs inte sjökap-tensexamen... avgifter, stadsbussen glömde Du. **040.**

■ ”Whiskas”-katten på Ämbetshuset, någon som vet var den magra stackarn har tagit vägen? **040.**

■ Miljöstöd, ekologiskt stöd, arealersättning och kompensationsbidrag! Även kulturbidrag finns det! Allt för att vi ska få lokalproducerad mjölk. Och påron! **Stadsbo som funderar.**

■ Boken ”Pengar nummer ett” passar nog även på hur ålänningar tänker... **Puss och kram hälsar en ålandspojke som bott i Thailand i 10 år.**

■ Vem ansvarar för Eckeröhallen? Jag vill styrketräna där, men allt är stängt och ingen info finns. Dålig stil! **Önskar svar snarast.**

Svar: Ove Sundblom vid Eckeröhallen svarar: Eckeröhallen har endast öppet för bokade grupper under den här tiden på året, detta har med ekonomin att göra. Alla är dock välkomna att styrketräna, utan kostnad, när hallen är öppen.

■ Bilisterna skulle nog blända av till halvljus om vi skulle se mopedisterna! **H det ses mörkt ut.**

■ Ett tips till Carina Aaltonen, det kanske finns vinterstövlar på Emmaus! **050.**

■ På Kökar har ni tid att vänta på tidningen! Vi i stan har lite mera att göra, därför bör tidningen komma innan vi stressar till jobbet. **040.**

■ Att inte kunna ha bredband på landet utan att ha tel.andel är inte lagligt. Monopol! NÅ vänligen undersök detta. Internet + mobil = funkar. Ej hemtelefon! **0457.**

■ Låt klass 7 i alla skolor på Åland vara med och utforma Rönnbergs torg, det blir garanterat det mest kreativa! **0457.**

■ Blir intressant att se vem som väljs till kommunikationschef. Går det rättvist till? Väljs den med de bästa meriterna och förutsättningarna? Eller är någon vikt för jobbet på förhand? **040.**

■ Svar ÅHS-anställd; Ber om ursäkt om jag trampade på fel kategori tår, i min frustration över att Godby HC skulle stängas. **Rolf B. D.**

■ Jag kan japanska! Bara det att inte en jäkla japan som förstår mej... **040.**

NYANS ROS

...och en stor kram till **alla** som ordnat så fint till vår släkträff på Högtomt. **Reinholds flickor med familjer.**

...och stort tack till **Nina Smeds med familj** för vår fint ordnade dag på Lappo! Lika stort tack till **Åsa Lind** för att vi fick komma på besök och till **Taisto Jalamo** för guidningen. **6a i Strandnäs samt lärare och föräldrar.**

...till **Er** som förgyllde min fest, ni är bäst ingen protest! En extra ros till **Er i köket**, som fixade god mat i festyran och stöket. Tack för att Ni alla finns, denna fest jag för evigt minns! **Carina.**

...till den **italienska glassbaren** i Strandnäs, med sin fantastiska glassmeny och goda smårätter och inte minst det varma mottagandet och fina servicen. **Nöjda kunder.**

HÄLGE

ZITS

”Det är att förminska väljarna till köksbordspygméer vars funderingar aldrig når utanför livspusslet och dokusåpan.
BARBRO HEDVALL LÄXAR I DAGENS NYHETER
UPP ALLIANSENS KULTURPOLITIK.

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Mitt i allt Nina Fellman

Ge mig äkta som känns överkligt

Visst såg ni "Mamma Mia"? En liten banalitet till film som på något sätt lämna- de samma smak efter sig som Grease i tiden, med en ung och smal John Travolta som jag tyckte var obehagligt snygg.
Nåja. Mamma Mia är inspelad på den gre- kiska ön Skopelos. Miljöerna är så intensivt vackra och närvarokänslan i bilderna så stark att man nästan känner solskenet, samtidigt som man är övertygad om att det är en ku- liss, för så fint kan det inte vara på riktigt.

Ibland får jag samma känsla på somrarna när jag tittar ut över havet vid stugan. Det är så klichéartat vackert, så in i minsta detalj äkta att det måste vara falskt.
Jag kan övertyga mig själv att tro att stenblocken av styrox och datoranimationer som ramlar över Frodo och gänget i Sagan om ringen är äkta, men det alldeles verkliga kristallklara Medelhavet är jag inte riktigt säker på. Citroner på träd måste helt enkelt vara av plast.

Mellan de oregelbundna varv när jag har råd att resa hinner jag glömma bort att luften kan kännas så annorlunda, så len och aromatisk som den gör vid Medelhavet. Eftersom jag (som av en händelse) faktiskt åker till Grek- land i morgon är detta ganska viktigt.
Jag vill att det ska vara paradiset, att håret på skallen ska bli hett som en klotgrill, att sal- tet från havet ska strama åt huden på ryggen. Precis som på film.

In i denna idyll ska jag inträda med Lill- sippan och Lillbattingen, och vi ska på ett nästan bibliskt sätt uppfyllas av värme och vitaminer, fetaost och turist-souvlaki.
Vårt resmål är nog utvalt. Där finns inga sevärigheter. Ingen gammal ruten amfiteater, inget dammigt museum med krukskärvor, ingen särskilt ärorik historia. Vi har inga anspråk på djup lärdom, nya insikter eller livsomvälvande upplevelser.
Allt vi ska göra ska bringa njutning, från vattnet, till maten till (ja, ja!) sanden mellan tårna.

Det slog mig just att det jag vill är att en spe- ciell ö i Grekland för en vecka ska vara precis som en sötslemmig Ledin-låt.
Bort med all intellektuell strävan och andlig insikt. Bort med flit och arbete. Och om något mot förmodan måste göras kan kräver ansträngning, så låt det åtminstone se lika snyggt ut som Meryl Streeps kindben mot en grekisk solnedgång.
Bara det.

För säkerhets skull. Vår beredskap inför yttre hot handlar ofta om att hantera rädsla, inte själva hotet. Foto: ERKKI SANTAMALA

Katastrofen kommer –eller är det en övning?

Det har aldrig funnits så mycket knark på Åland som nu. Var tredje ålän- ning kommer att få svininfluensa. Lågkonjunkturen fördjupas ytterligare. Kommunerna är i kris. Skarven/sälarna äter upp all fisk.

Människor gillar att ropa: Vargen kommer! Det finns många som vet det, särskilt sådana som kan göra en liten vinst på att vi flexar våra krisbered- skapsmuskler och säkrar släktets överlevnad.
Tänk till exempel på det snart tio år gamla exemplet jod-tabletter. Minns ni hur vi alla ett tag var säkra på att något hemskt skulle hända vid millennieskiftet, eftersom alla möj- liga mackapärer inte var 2000-säkrade?
Värst skulle det bli med alla kärnkraftverk som skulle explodera vid midnatt för att nå- gon liten komponent inte kunde räkna från 99 till 00. För att klara den krisen köpte ålän- ningarna slut på alla jodtabletterna på apo- teken, och satt sig sen ner och festade glatt och sköt raketer. Ungefär lika logiskt som att spanna upp ett paraply mot en raketattack.

Nu när svininfluensan hotar tar handspriten slut. Det har ingen effekt på åtgången att det finns experter som säger att det går lika bra med tvål och vatten, för handspriten känns som om man ändå gör något aktivt för att avvärja en hotande katastrof.
Just i dag förefaller besluten att massvac- cinera hela befolkningar mot A/H1N1 något förhastade, men hade inte regeringar vidtagit

sådana åtgärder hade vi kallat dem ansvar- lösa och cyniska. Katastrofens dramaturgi kräver handling, och därför får vi det, även om man ibland som medborgare kan känna sig inbegripen i ett spel som främst har som syfte att hålla folk lugna, för att kostnaderna för utbredd panik och ångest ändå är högre än kostnaderna för massvaccinering.
Detta beslut att handla snabbt och resolut underblåses naturligtvis av massmedia som lika snabbt som förutsägbart ställer frågan; Och vad tänker ni göra åt det här? Vem bär ansvaret?
Ingen politiskt ansvarig kommer i dagens värld att stå med byxorna vid knäna och säga att man får vänta och se om det blir värre. Eller att det kanske inte är så farligt ändå.

När de stora katastroferna verkligen inträf- far så är det aldrig saker vi varit beredda på. Det ligger ju också i katastrofens natur att den är oväntad, överväldigande, bortom kontroll.
Utan att alls förminska allt viktigt arbete som görs för att begränsa och behärska smitt- spridning och annat otyg vill jag ändå hävda att katastrofberedskap är den moderna

tidens motsvarighet till sagoberättandet – ett sätt att diskutera fasor, öva sig på hur man ska agera, förklara, lugna, hantera.
Om massmedia är den moderna lägerelden så sitter vi fortfarande alla där, vid grottmy- ningen, och lyssnar. Hälften är inte sant, och det vet vi, men det är en bra story och sensmoralen är alltid mycket tydlig.
Kanske vi nån gång också kunde inta den vuxna hållningen att allt som skräms inte är farligt.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ
nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färg annonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € + Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmaterverket, tillstånd nr 364.

FRANKRIKE FÖR ALLA SINNEN! PÅ SILJA

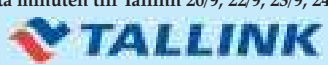
Sista minuten 20/9, 22/9, 23/9, 27/9, 29/9 och 30/9: Helsingfors-kryssa från 19€/pers i C dubbelhytt. Läs mera på www.silja.se

Torggatan 14, tel 16 711. Öppet: kl 9.30–17.00

KRYSSA TILL TALLINN!

Tallinn-kryssa fr 27,50€/pers i B dubbelhytt. Sista minuten till Tallinn 20/9, 22/9, 23/9, 24/9

Torggatan 14, tel 16 711
Öppet: kl 9.30–17.00

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA

måndag-torsdag

M:hamn	Kapellskär
08.00 ➤ 09.15	
16.00 ➤ 17.30	
15.30 ➤ 12.00	
22.00 ➤ 19.00	

fredag-lördag

M:hamn	Kapellskär
07.30 ➤ 08.30	
12.45 ➤ 14.00	
18.30 ➤ 19.30	
12.00 ➤ 09.00	
18.00 ➤ 15.00	
23.00 ➤ 20.00	

söndag

M:hamn	Kapellskär
12.00 ➤ 13.15	
18.30 ➤ 19.30	
17.30 ➤ 14.00	
23.00 ➤ 20.00	

Buss Sto–Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap–Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 ²⁾ L ➤ 06.30	
04.35 M ➤ 09.40	
09.55 ¹⁾ M ➤ 15.30	
14.25 ³⁾ M ➤ 18.55	
14.10 M ➤ 07.45 ²⁾	
23.40 M ➤ 16.45	
07.45 M ➤ 18.00 ¹⁾	
03.20 L ➤ 20.10 ³⁾	

Åland-Finland dagligen

ÅLAND	ÅBO/H:FORS
03.30 ³⁾ L ➤ 07.35	Åbo
14.25 ³⁾ M ➤ 19.40	Åbo
23.45 M ➤ 09.55	Hel
14.10 M ➤ 08.45 ³⁾	Åbo
01.00 L ➤ 21.00 ³⁾	Åbo
04.25 M ➤ 17.30	Hel

M = Mariehamn L = Långnäs

1) Med reservation för charteravg. Kontakta vår resebutik, tel 262 11
2) ISA ur trafik 21.9 kl. 19.50, åter i trafik 24.9 kl. 21.00
3) AMO ur trafik 22.9 kl. 07.35, åter i trafik 25.9 kl. 08.45

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE

Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

ONSDAG 23 SEPTEMBER 2009

| dagens ålänning |

”Man skall vara ambitiös”

Dagens ålänning hittar vi på frisersalongen Strix i Godby Center. Det är **Malin Jansson**, 21, från Saltvik Ödkarby, som gör sig redo att klippa en kund.

–Jag är frissaägaren. Jag tog över salongen efter **Jessica Wickström** i våras.

Hur gammal är du?
–21. Jag gick ut yrkesskolan 2008.

När bestämde du att du skulle bli frisör?

–Det visste jag från att jag var liten. Jag fick kompisar att ställa upp på klippningar och så.

Hur gick det att ta över salongen?

–Jag hade jobbat här tidigare. Det var stora insatser, men man skall vara ambitiös. Kanske hade jag inte tänkt ta steget så här tidigt, men det blev så.

Hur ser den genomsnittliga kunden ut?

–Det är väldigt blandat, från ettåringar till nittioåringar,

Klippare. Malin Jansson tog över en frisersalong i Godby center i våras. Foto: ERKKI SANTAMALA

herrar och damer. Nu är vi fyra som jobbar här, sex dagar i veckan.

Någon speciell frisyр som är populär just nu?

–Vi har gjort en hel del side cuts, det är när håret är längre på ena sidan.

Vad gör du om någon kund kommer in och ger dig fria händer?

–Det beror på ansiktsformen

och så. Men jag gillar stora förändringar.

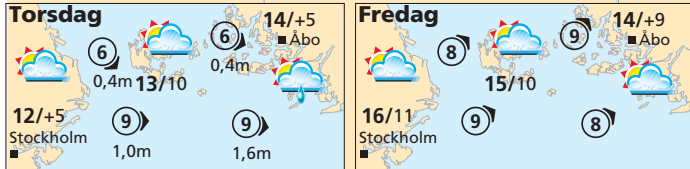
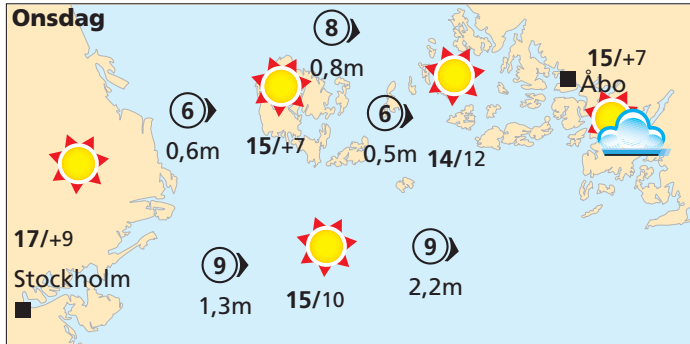
Vad gör du när du inte jobbar.

–Då är jag med mina hundar. Jag har två stycken, en new foundland och en basset.

Någon du vill hälsa till?

–Det får bli familjen. Mina två brorsor, mamma och pappa.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

I går kl 15			temp.	moln.
Jomala	14			
Åbo	14			
Helsingfors	16			
Stockholm	14			
			temp.	vind
Nyhamn	13	SSV	14	m/s
Märket	15	SSV	10	
Kumlinge	14	SSV	8	
Vattenståndet i går kl 15			Föglö	+2 cm
			Åbo	+8 cm
Solen i dag			Upp	Ner
Mariehamn	7:27	19:35		
Helsingfors	7:07	19:15		
Stockholm	6:35	18:43		

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Pasta med tomater

2 portioner
500 g körsbärstomater
2-3 vitlöksklyftor
2 msk olivolja
0,5 tsk hackad chili
0,5 tsk salt
1 dl soltorkade tomater i tärningar
50 g pinjenötter
250 g pasta

Klyv tomaterna. Vänd dem i olivolja och hackad vitlök smaksatt med salt och chili. Stek på bakplåtspapper 10 minuter i 225 graders ugn. Tillsätt de soltorkade tomaterna och pinjenötter, stek ytterligare 5 minuter. Koka pastan under tiden, låt den rinna av och blanda med tomaterna.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

Är du en orolig anhängig?

Ring

13 000

dygnet runt

drogfri.ax

SFAMP

SUPER-ERBJUDANDE!

FRYS-BOXAR

från **350€**

Erbj. gäller så långt lagret räcker

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

HÖST-JACKOR

för damer

- Lätt vadderade
- Ull/kashmir
- Tweed

Strl 36 - 54

RUTIGA FLANELL-SKJORTOR

för herrar

Från **14,00**

.....

Hillings

TORGGATAN 15, TEL. 19 160
Vard. 9.30-17.30, lörd. 10-14

Plissé-gardin

En veckad textilväv som ger en ombonad känsla. Finns i olika tätheter och färger. Specialfästen för inglasade balkonger. Måtttagning kostnadsfritt.

öppet: vard 8.30-16.30
i Dalbo, tel 19 450

www.alandpersienn.ax

September special!

1/2
priset på digital framkallning!
nu 0.10€
10x13/10x15

Beställ online eller via våra kiosker i butiken.

GRATIS manuell bildbehandling.
Vi gör jobbet för dig!

kan ej kombineras med andra erbjudanden

Torggatan 1, tel 14200 www.fotoplus.ax

LEDIGT ANNONSUTRYMME

Kontakta annonsavdelningen tel: 23 444 eller e-post: annons@nyan.ax

Nya Åland